

DIALOG

KREŠŤANSKÝ DISKUSNÝ A POLEMICKÝ MESAČNÍK

4 I. ročník
/2008

MISIA – zakladanie zborov

naš hosť
**ZBOR
HERMANOVCE
nad TOPLĽOU**

dialóg mladých
LÁSKA A SEX

DANIEL PASTIRČÁK

Kazateľ, básnik, prozaik a esejista Daniel Pastirčák sa narodil 29. 1. 1959 v Prešove. Je absolventom Strednej umeleckej priemyselnej školy v Košiciach a Bratislave (odbor keramika). Kratší čas pracoval v bratislavskej Mestskej galérii, potom študoval odbor reštaurovania na dvojročnej nadstavbe a teológiu na Slovenskej evanjelickej bohosloveckej fakulte v Bratislave (1983–1987). V súčasnosti pôsobí ako kazateľ Cirkvi bratskej v Bratislave. Debutoval v roku 1993 „rozprávkami o láske a večnosti“ *Damianova rieka*. Kniha získala ocenenie Ibby. V roku 1997 vydal básnickú zbierku *Tehilim*. V roku 2000 vydal rozprávkovú ságu *Čintet*, alebo more na konci sveta. Kniha získala cenu VUB. V roku 2005 publikuje svoju druhú básnickú zbierku *Kristus v Bruseli*.

Venuje sa aj tvorbe pre divadlo a film. Napísal novú verziu *Hry o Svätej Dorote* (SND) a filmového scenára *Prebudená*. Scenár bol nominovaný na Českého Leva.

Paralelne s literárnou tvorbou sa venuje aj výtvarnej tvorbe. Vystavoval na viacerých medzinárodných výstavách knižných ilustrácií i obrazov doma i v zahraničí. Samostatne vystavoval v Lodýne (1997), Prahe (1998), vo Vacouveri (2000) a inde.

PRÍBEH DVERÍ

Na začiatku bol starý prázdny dom a v ňom skriňa. Pohrebný ústav prestavaný na kostol. Symbol nádeje na okraji Michaloviec. Smrť sa tu stretla s Večnosťou. Na pôjde domu som našiel zabudnutú truhlu. Hneď v prvú noc ma prebudilo klopanie susedy. Pomáhal som jej obliekať telo zosnulej matky. Nuž, tak ma v tom dome na okraji Michaloviec ako prvá privítala Smrť.

V niektorých z nocí, ktoré nasledovali, sa zrodil obraz reprodukováný na obálke tohto časopisu. Sedel som so v prázdnej izbe pred starou prázdnu skriňou. Na zemi šálka kávy, pohár so štetcami a škatuľka farieb. Nemal som žiadny zámer, chcel som ošúchanú skriňu iba trochu oživiť. Ako večer postupoval, nechal som sa unášať vlastným maľovaním. Nad ráno, boli dvere skrine zaplnené maľbou od okraja po okraj. Mimovoľne sa mi pod rukami zrodil obraz tohto miesta. Dvere skrine sa otvorili do smrti a premenili sa na bránu večnosti. Do maľby som nevedomky vložil základné symboly všetkého, čomu som veril: Svet ako vojnové pole, kde každý v neľútostnom boji háji svoje vlastné kráľovstvo. Údolie suchých kostí. Vojnové pole plné mŕtvych bojovníkov a nad ním obetovaný Baránok. Boh zrodený z človeka, baránok ako embryo, zárodok nového sveta, prvorodený z mŕtvych a ovečky pasúce sa v slobodných priestoroch Baránkovej lásky.

Keď som dopil tretiu šálku kávy, bolo bizarné dielko hotové a do prázdnej izby vstúpil deň.

Daniel Pastirčák

DIALOG

Odporúčaná predajná cena 40–65 Sk
(podľa zbiorových dotácií)

Objednávky v jednotlivých zbioroch.
Objednávky v redakcii:
cena + poštovné

PRIVÍTAME VAŠU POMOC,
KTORÚ MÔŽETE POSLAŤ NA ÚČET:
262 104 1859/1100, špecifický symbol 1008

Redakčná rada:

Štefan Markuš, predseda (Bratislava)
Tibor Máhrik (Žilina)
Jana Nagajová (Bardejov)
Bohuslav Piatko (Bratislava)
Josef Sýkora (Bratislava)
Rastislav Števko (Levice)

Šéfredaktor:

Bohuslav Piatko
sefredaktor@mesacnikdialog.sk

Vydavateľ:

Media Svatava, spol. s r.o.

Redakcia:

Dialóg, Živnostenská 2, 811 06 Bratislava,
č. tel.: 02 529 57 933
e-mail: dialog@mesacnikdialog.sk
web: www.mesacnikdialog.sk
Gabriel Gajdoš
e-mail: gabriel.gajdos@cb.sk

Redakcia:

Jana Hlatká
Emil Komárik
Jozef Uhlík
Žilina:
Eva Bechná
Jana Rojková

e-mail na redaktorov v tvare:

priezvisko@mesacnikdialog.sk

Jazyková úprava:

Gitka Čížiková, Kristína Uhlíková

Dizajn a grafické spracovanie:

Martin Piatko

Tlač:

BB print, Bratislava

Predná strana obálky:

Daniel Pastirčák: Dvere

Zadná strana obálky a ilustrácie:

Daniel Pastirčák: Čintet a Kristus v Bruseli
Ilustrácie nafotil: Bohuslav Čičel

Reg. číslo MK SR: 3881/2007

ISSN: 1337-6985

O B S A H

4	DISKUSNÉ FÓRUM
7	VEDA A VIERA IV Dalibor Krupa
8	KONFERENCIA CB
10	BIBLIA A SVETSKÁ MOC Štefan Markuš
12	MISIA – ZAKLADANIE ZBOROV
18	JÁN ROSA – ROSENBERGER
20	PREDSTAVUJEME ZBOR HERMANOVCE
27	DIALÓG MLADÝCH
30	DVE OTÁZKY Emil Komárik

Ovocné stromy a ja

Jar je pre mňa synonymom nádeje, lebo sa začína diať niečo nové. Je to predobraz vzkriesenia a nového života. Nová zelená tráva, nové farby, nové vône. Fascinujú ma tie premeny zeme.

No oslovujú ma najmä ovocné stromy. Už v prvých jarných dňoch sa na nich nalejú puky kvetov. Tie sa čoskoro roztvoria, a celá zem je odrazu voňavejšia a krajšia. Ale nestačí, aby nás ovocné stromy iba tešili krásou a vôňou svojich kvetov, hoci, aj to je úžasné. Má sa s nimi diať aj čosi iné, aby mohlo na jeseň platiť:

Tešia sa stromy v záhradách:

Dozreli jarné sľuby!

Len tak na okraj poznamenávam, aké je zaujímavé, že v slovenčine mená väčšiny ovocných stromov, ktoré u nás rastú, sú v ženskom rode: jablňo, hruška, slivka, čerešňa, marhuľa, broskyňa, dula, moruša... (mužský rod má vinič a orech). My, ženy, sme aj v bežnom živote určené na to, aby sme rodili živé plody – deti, lenže nie každá z nás ich môže mať. Duchovné ovocie smie a má prinášať každá: plodná i neplodná, vydatá i slobodná, mladá i stará, zdravá i chorá! Ale, samozrejme, aj každý muž.

Pri rozmyšľaní nad Božím Slovom nám vyniknú dve skutočnosti: ak chceme, aby náš život prinášal ovocie, musíme byť **napojení na vínný kmeň, Pána Ježiša**, musíme byť s ním úzko spojení. (Ján 15,1-7). Iba z neho do nás prúdi životodarná miazga. To podstatné s nami koná ten, bez ktorého nič nemôžeme robiť. V Starom zákone sa hovorí o strome, zasadenom nad potokmi vody, ktorý dáva ovocie svojim časom (Žalm 1,1). Predpokladom k tomu je **záľuba v zákone Hospodinovom a neustále premýšľanie o ňom**.

Dobrá, kvalitná úroda však neprichádza tak, že človek zloží ruky do lona a očakáva, že všetko zaňho spraví Boh. Nič sa nezaobíde bez toho, aby sme aj my pohli svojimi rukami.

Niektorí z nás poznajú ovocinárske práce aj z vlastnej skúsenosti. Ak má strom rodiť ovocie, nesmieme napríklad dovoliť, aby na ňom vyrastali bujné konáriky, ktoré berú výživu rodiacim vetvám a zaciľajú im slnko. Aj nebeský Vinár odstraňuje to, čo na vinič nepatrí, aby sme prinášali viac ovocia.

Ak by sme svojvoľne alebo z nedbalosti ponechali na strome všetko, čo na ňom rastie, a neodstránili to hneď (jednoduchým vyštípnutím), neskôr to budeme musieť vylamovať, alebo dokonca pľliť. Aký výstižný obraz nášho duchovného života! Veď ako rýchlo vyrastá klamstvo z „nevinnej“ polopravdy! Z neochoty zrieť sa vlastného pohodlia kvôli druhému sa ľahko vyvinie sebecký individualizmus. Čo spôsobuje, keď počutú klebetu odovzdám ďalej, keď sa pohrám s nečistými myšlienkami, keď sa pridám k tým, ktorí sa na všetko sťažujú... Dalo by sa hovoriť a hovoriť o tom, čo vyrastá v srdci, ktoré nie je zvyknuté spoznať, vyznať a opustiť to, čo je zlé.

Po čase sa ukáže, či sme boli skutočne formovaní a premenení. A najlepším dôkazom toho bude nové bohaté ovocie Ducha Svätého vo všedných dňoch, ktoré je nielen krásne na pohľad, ale aj voňavé a chutné. Máme možnosť ho prinášať a ponúkať ľuďom okolo nás.

JANA NAGAJOVÁ

PÍŠETE, REAGUJETE, DISKUTUJETE

NA WWW.MESACNIKDIALOG.SK

AD: O. Garaj: Diakonia alebo podnik ... (3/08)

Autor článku, Ondrej Garaj, vyjadruje nahlas pochybnosti, či subjekty, ktoré v súčasnosti vykonávajú pri CB sociálne služby, možno nazývať diakoniou. Operuje nízkym počtom pracovníkov z radov CB, finančnou náročnosťou a údajnou ziskovosťou. Je nedeľa a práve dnes mali náš kazateľ Josef Sýkora s manželkou a skupinou dorastencov spoločnú bohoslužbu v Betánii na Partizánskej ulici. Slúžili malej skupine seniorov, ktorí sú na okraji spoločnosti. Hovorili im, spievali a možno neverbálnym kontaktom sprostredkovali, že Ježiš ich miluje. Minulú nedeľu kazateľ Daniel Pastirčák v komunite Betánie spolu s občanmi s mentálnym postihom v Senci hovoril o Kube práve preto, že Boh si vyvolil tých najmenších, aby ukázal svoju veľkosť. Na stole mám list brata Spišiaka, ktorý v nemocnici v Lučenci vyjadril túžbu vrátiť sa do spoločenstva duchovnej rodiny Betánie Kalinove, ktorá sa mu stala domovom a stále sa za neho modlí. V nadchádzajúcu stredu mám stretnutie s pracovníčkami domácej opatrovateľskej starostlivosti v Bratislave, aby sme riešili otázku finančnej pomoci tejto potrebnej služby, ktorú už druhý rok vykonávame bez podpory štátu.

Každý večer si ľham s vďačnosťou za armádu dobrovoľníkov z nášho a iných zborov, ktorí pochopili, že kresťanstvo nie sú slová, ale aj konkrétne skutky lásky...

Diakonia znamená človeka preniesť cez prach. Prachu je v súčasnosti strašne veľa, určite nie menej, ako za čias Pána Ježiša. Na Slovensku sme, na rozdiel napríklad od Česka, v nepriazni finančnej podpory zo strany štátu. Naš deficit každoročne vyrovnávame nielen nevyhnutným zvýšením poplatkov od klientov, ale aj službami dobrovoľníkov a podporou mnohých, aj neznámych darcov. Finančná zbierka z nášho zboru je dobrovoľná,

pomáha iba čiastočne riešiť potreby na našich budovách, ale znamená obrovskú morálnu podporu. Veľmi si vážim spoluprácu s ľuďmi, ktorí nie sú z našej cirkvi. Zväčša sa vyznačujú prirodzenou túžbou pomáhať druhým, nehľadiac na vlastný prospech. Máme nesmiernu príležitosť s nimi spolunažívať, vzájomne sa podopierať a otvoriť dialóg o večných hodnotách.

Posledných 20 rokov ma Pán vyslal na cestu, na ktorej ma učí, čo je to cirkev a kedy ešte má poslanie. Pochoopil som, že iba vtedy, keď je spôsobilá byť na pulze dňa, rozumieť potrebám ľudí, a keď si zachová schopnosť dotknúť sa trpiaceho človeka. Keď Ježiš pri svojom odchode odkázal, aby sme šli a činili učeníkov všetkých, myslel tým aj bartimeov na okraji cesty...

Igor André, riaditeľ Betánie, ú. z.

Ondrej Garaj je môj priateľ a máme veľa spoločného v povahe aj v spôsobe myslenia. Napriek tomu nesúhlasím so všetkým, čo napísal. Ale žiadna tragédia, veď o tom je tento časopis. A verím, že ani jeho sa nedotknú moje slová.

Nemôžem inak, iba sa začudovať konštatovaniu v časti o Zmene kontextu diakonie, že „spoločnosť“ sa primerane postarala o sociálne rizikové skupiny vdov, vdovcov, sirôt, starých a odkázaných. Áno, situácia sa výrazne zmenila oproti novozmluvným dobám, stredoveku, alebo obdobiu pred svetovou vojnou. Ale tvrdenie, že sociálny štát je predĺžením vektora vychádzajúceho z kresťanstva, sa mi vidí nelogické, nepodložené. Podľa môjho videnia sveta je to trochu zložitejšie. Kým v starozmluvnej dobe poznáme princíp odvádzania maximálne 10 % čohosi z vlastných zdrojov (myslím povedzme na Levitov, nie na Hospodina), práve vyššie organizované spoločenské systémy vytvorili vyššie „odvodové povinnosti“ a mali aj svoje odôvodnenie v poskytovaní služieb. Napríklad

lad kráľ či cisár za ochranu územia a zabezpečenia práva a poriadku. Nerozoberajme, či to bolo spravodlivé. Čím viac boli spoločenstvá organizované, tým viac stúpali „odvodové povinnosti“ a aj rozsah a kvalita služieb, ktoré poskytovali. Ani diakonia nebola výnimkou. Betánia má vo svojom logu milosrdného Samaritána. Po poskytnutí milosrdenstva a prvej pomoci prišlo aj na financie (*Lukáš 10:35*). Diakonia aj vtedy stála peniaze a niekto to musel zaplatiť. Otázka je, kto to zaplatil a z akých zdrojov. Fakt, že aj dnes treba za služby platiť, nie je zmena kontextu, resp. nie je to iba o tom. Nechcem tu polemizovať s Ondrejom, či sú naše (cirkevné) zariadenia drahšie ako štátne a prečo, prípadne či tvoríme zisk alebo nie. Nechám to na zváženie a fantáziu čitateľov.

Sociálny podnik v rámci cirkvi? Na môj vkus je to sploštené videnie skutočnosti. Podnik je od slova podnikat', a to znamená vytvárať zisk. Zisk sa vyjadruje v ekonomických kategóriách v množstve vytvorených zdrojov v peniazoch. Diakonický podnik zo zásady nevytvára hmotný zisk, iba stratu. Sociálne podnikanie by som bral iba v tom prípade, ak zisk bude vyjadrený v nejakej forme, ktorá je relevantná pre duchovno. Zisk v ekonomike je vytvorený „pridanou hodnotou“. To je to, čím sa obsah podnikania zhodnotí. V ekonomike sa táto zložka zdaňuje, okrem iného aj daňou z pridanej hodnoty.

Pridaná hodnota diakonie je láska k blížnemu. Všetko okolo sú iba nosiče. Jej vytvorenie si vyžaduje niečí čas, ochotu, a navyše stojí aj peniaze, to je každému jasné. Pre Samaritána to boli dva denáre, možno tri. Pridanou hodnotou bol zachránený ľudský život...

Toľko, podľa mojej mienky, k čierno-bielemu videniu zmeny kontextu diakonie v podaní Ondreja.

Ale ešte na skok späť k peniazom, a toto sa už netýka reakcie na Ondreja.

Iba dokresľuje obraz o tom, akí sme. Takmer všetky charity, majúce služby orientované na starších ľudí, sa stretli s nasledovným scenárom:

Mama alebo otec potrebujú pomoc, opatrovanie, lebo deti im ho nedokážu zabezpečiť osobnou starostlivosťou. Z rôznych objektívnych aj subjektívnych dôvodov. Mama alebo otec je teda umiestnený do niektorého domova dôchodcov. Takmer vždy tomu predchádza fáza, že byt mamky alebo otca predajú, alebo ho obsadia deti, prípadne ho prenajmú. Aj úspory rodičov prejdú do opatery detí. A potom spravidla nasleduje konštatovanie o nespravodlivo vysokých cenách za opatrovanie. Ak je to nebudaj cirkevné zariadenie, tak aj s mnohovýznamným teologickým odkazom na pozadie novozmluvnej diakonie. Zabúda sa na mieru organizovanosti spoločnosti, ktorú som už spomenul. Viem, že je mnoho pozitívnych výnimiek. Ale kdesi hľadá vo mne malý červík, ktorý hovorí rečou príslovia: *Výnimky potvrdzujú pravidlo!* Ja si dovoľm pridať, možno s troškou ironie: Čím viacej výnimiek, tým silnejšie pravidlo. Verte mi, je to pomerne silné pravidlo.

Ivan Markuš, člen Rady CB, spoluzakladateľ občianskeho združenia Betánia

Ondrej Garaj na príklade postojov kresťanov k sociálnej službe v spoločnosti zasvietil na širší problém. Tým je správna interpretácia a hlavne aplikácia biblických pokynov. Týka sa to jednotlivcov, skupín aj celých spoločností. Používame mnohé biblické pojmy, ale ich minulé aj súčasný obsah môže byť nejasný, alebo rôzne – individuálne aj skupinovo – chápaný. Dochádza k tomu, že keď dvaja hovoria to isté, nemyslia na to isté. Aj kresťania. Majú odlišné východiská a/alebo aj ciele. Niekedy sme vedení vlastnou horlivosťou, úprimnosťou alebo inšpirujúcim príkladom od susedov. Inokedy historickým sentimentom alebo momentálnou príležitosťou. Preto je nevyhnutné dávať si biblicky overené a v našej kultúre zrozumiteľné odpovede na otázky: „Čo je naším/mojím poslaním? Čomu sa to venujeme? Prečo robíme to, čo robíme? Ako to robíme?“ Ak sme Kristovi učeníci, potom musíme byť vedení evanjeliom.

Stojí za to sa ním do hĺbky v našich zboroch aj staršovstvách zaoberať. Potom nás neprekvapí skutočnosť, že napríklad je naozaj rozdiel medzi pomocou, ktorú nám druhí nikdy a nijako nevrátia, a zaplatenými službami. Iste, medzi tým je celá škála, ale toto sú hranice, ktoré v žiadnom prípade nespľývajú, aj keď sme si zvykli volať ich rovnako. Kresťania sú ľuďmi pravdy, preto sa majú usilovať pomenovať veci pravým menom.

Štefan Evin, Levice

AD: Betánia (3/08)

Som člen CB a pracujem ako zamestnanec v diakonickom zariadení v Senci. Stotožňujem sa s názorom, že v našej službe iným chceme sprostredkovať lásku Kristovu k nám. Obdobie 18 rokov, ktorými prešla Betánia, dokázalo, že je to inštitúcia na trhu sociálnych služieb, ktorá presvedčila verejnosť o opodstatnenosti a výhodách tohto „projektu“, ktorým je zakladanie kresťanských zariadení sociálnych služieb s dôrazom na rodinnú atmosféru v nich. Tieto zariadenia (neziskové organizácie) pre seniorov a osoby s mentálnym postihnutím majú dnes vysoký kredit aj medzi ostatnými poskytovateľmi sociálnych služieb. Odborné inštitúcie (napr. SOCIA) a verejné orgány (napr. VÚC) hodnotia našu prácu ako vysoko profesionálnu a odbornú. Zariadenia sú vyhľadávané ako ciele študijných zámerov a príkladov pozitívnych zmien. Napriek názoru uvedenom v článku, že základom diakonie je dobrovoľnícka práca a entuziazmus, čo je nesporné pravda, treba povedať, že ich činnosť je podporou pre prácu odborníkov a profesionálnych pracovníkov pre danú problematiku. V našich zariadeniach poskytujú starostlivosť odborníci z oblasti pedagogiky, rehabilitácie, zdravotníctva, asistencie a pod. Služby sú manažované moderným spôsobom. Výborným nástrojom je supervízia, ktorú uplatňujú vo svojom vedení organizácie. Umožňuje akoby „vidieť“ aj za kopec“ a predvídať trendy budúcnosti. Toto všetko sa deje v snahe o čo najlepšiu službu pre ľudí, ktorí sú nám zverení do opatery.

To, že práca odborných pracovníkov zaniká v „šedom priemere súčasnosti“, je skutočnosť, na ktorú sme si už

zvykli, ale čitatelia Dialógu isto dovoľia (domácim viery) aj trocha pozitívnej prezentácie.

Miroslav Krupa, Betánia Senec n. o.

AD: František Ciesar (3/08)

Prvý raz sme sa stretli v Bardejove, kde bol pomocným kazateľom prešovského zboru pre oblasť Bardejova. Bolo to niekedy v lete 1958. Tam sa utvorilo priateľstvo na „prvý pohľad“ a na celý život. Obdivoval som jeho zápal pre prácu na Božom kráľovstve, jeho neúnavnosť a vernosť aj napriek všetkým prekážkam, s ktorými sa stretával. Bola to doba tvrdého štátneho ateizmu.

Pán Boh mu dal dar oslovovať ľudí, evanjelizačne pôsobiť aj na ľudí, ktorí nikdy nepočuli, alebo nechceli počuť o Pánu Bohu. Známa bola jeho ochota pomáhať ľuďom pri riešení ich problémov, a tak reálne potvrdzovať hovorené slová v praktickom živote. Svojím konaním sa snažil hľadať stanoviská, ktoré ľudí spájajú a nie tie, ktoré ich rozdeľujú. Vo všetkých situáciách však hľadal Božiu vôľu.

Aj týmto letným pohľadom na život a prácu Františka Ciesara chcem potvrdiť pravdu, že život s Pánom Bohom sa oplatí, že ak sme verní, Pán Boh nás nikdy nesklame. Pán Boh má pre každého, kto chce a môže pracovať, pripravené „pracovné zadelenie“. Je len na nás, či počujeme Jeho hlas, ktorý volá do služby a poslúchneme ho, alebo nie. Brat František Ciesar toto volanie počul a povedal áno, ideme. Išiel tam, kde ho Pán Boh poslal a On ho pripravil na službu, do ktorej ho povolal. Aj dnes platí slovo Pána Ježiša: „Žatva je veľká, ale robotníkov je málo. Proste preto Pána žatvu, aby vyslal robotníkov na svoju žatvu.“

Ján Blahoslav Pastirčák, Prešov

Interrupcie

Na sklonku minulého roku schválil ústavný súd legálnosť prerušenia tehotenstva do dvanásteho týždňa života plodu. Proti tomuto verdiktu sa veľmi protestovať nedá. Svedomie a morálne rozhodnutie o prerušení tehotenstva je teda na rodičoch, respektíve na matke. Kresťanom, predpokladám, že len v kritických chvíľach, rozhodovanie sťažuje alebo skôr zjednodušuje zákon! Kristov zákon. ➤

Zákon, ktorý má v jednom paragrafe jedno slovo: Nezabiješ! Žiadne súvisiace predpisy, žiaden iný výklad. Nezabiješ! Ja som technik, pracujem s normami, predpismi a napriek tomu, že to, čo je v norme, je dané odborníkmi, pýtam sa často: Prečo? Možno si túto otázku kladie aj kresťanská mládež, keď je debata o potratoch. Veď je to rozdiel, zahlušiť niekoho zoči-voči zbraňou, a vyňať z tela matky nejaký neforemný zhhluk buniek. Nemysli to, nekričí, nemá to tvár. Lekár ho hodí do schránky biologického odpadu a je po probléme. Život ide ďalej. Náš.

Nejako podobne som si potrat predstavoval v mojom kmeťovskom veku aj ja.

Neviem, či to je hanba, zanedbané vzdelanie alebo slabá osveta. Skutočne mi otvorili oči a zmenili môj názor až billboardy s fotografiou jedenástťždňového mŕtveho plodu.

Ten plod, vlastne to dieťa, malo ručičky, nôžky, dokonca aj prstíky. Aké orgány musí mať vyvinuté, aby bol tento organizmus považovaný za život? Alebo koľko životných funkcií musí ešte chýbať, aby sa mohol tento tvor odpísať zo stavu živých? Jeden, dva, päť, málo, dosť, akurát? Mám pocit, že v šiestom mesiaci nemá dieťa vyvinuté pľúca... Tak čo, preč s ním?

Odvtedy sa stotožňujem s diskutujúcou čitateľkou z Balogu: „*Dieťa je od začiatku a nie až od dvanásteho týždňa.*“ Možno by si mali tí, čo obhajujú názor, že život pred dvanástym týždňom tehotenstva nie je životom, zobrať ponaučenie z NASA. Tá teraz hľadá život na Marse. Stačí im nájsť vírus, bunku s jadrom alebo niečo podobné, a sú presvedčení, že našli život. (Biológovia prepáčia neodborné vyjadrovanie.) Keď ho dostanú na Zem, budú ho hýčkať, oprašovať, robiť čo je v ich silách, aby ho udržali pri živote.

To je skutočný zápas o ŽIVOT. Samozrejme, s interrupciou vykonanou kvôli ohrozeniu života matky, alebo z dôvodu poškodenia plodu súhlasím, pokiaľ ma z toho opäť dajaký billboard nevyvedie. Navrhujem, aby v tomto smere nahradila štátnu osvetu na vlastnej pôde cirkev. Myslím tým bratská. Ako? V mládežníckych aktivitách zborov, ale aj seniorov sa určite nájde priestor na takúto prezentáciu aj vhodný zvestovateľ. Preto, aby keď sa ich alebo aj nás niekto opýta PREČO, sme bez problémov vedeli odpovedať PRETO! Napriek tomu, že nám to zakazuje zákon, nie ten občiansky, ale náš kresťanský, o ktorom sa nehlasuje. Ženy, takzvané zo sveta, ale aj veriace, sa môžu dostať do situácií, ktoré nevieme ani opísať a často ešte ťažšie pochopiť. Aké riešenia im môže cirkev ponúknuť okrem memorovania zákona, NEZABIJEŠ?

Marcel Nolč, Levice

Ilustrácia: DANIEL PASTIRČÁK

PROTEST proti degradácii tradičnej rodiny a práv dieťaťa v Európe

EURÓPSKY SÚD PRE ĽUDSKÉ PRÁVA (ESLP) 21. 1. 2008 ROZHODOL, ŽE HOMOSEXUÁLI MAJÚ V EURÓPE PRÁVO NA ADOPCIU DETÍ.

AKÉ SÚ DÔSLEDKY TOHTO ROZHODNUTIA:

1. ESLP nezohľadnil práva dieťaťa na zdravé rodinné prostredie. Toto rozhodnutie bude mať vážny dopad na identitu detí a na ich vnímanie modelu rodiny.
2. Podľa ESLP rodina založená manželstvom muža a ženy už nie je najvhodnejším miestom pre prijatie a výchovu detí.
3. ESLP účelovo prekrútil výklad Európskeho dohovoru o ľudských právach. Ide výlučne o ideologické a politické rozhodnutie.

**VYZÝVAME PRETO K CELOEURÓPSKEMU PROTESTU
VOČI ROZHODNUTIU ESLP, KTORÉ DEGRADOVALO
TRADIČNÚ RODINU A PRÁVA DETÍ V EURÓPE.**

Pridajte sa a zašlite svoj protest prostredníctvom
www.pastorbonus.sk
Buďme spolu hlasom, ktorý bude v Európe počuť.

O ČASE A PRIESTORE

DALIBOR KRUPA

RNDr. Dalibor Krupa, PhD., DPhil., je vedeckým pracovníkom SAV v oblasti výskumu elementárnych častíc. Je autorom viac ako 100 vedeckých publikácií. Zakladajúci predseda Slovenskej fyzikálnej spoločnosti, čestný člen Európskej fyzikálnej spoločnosti, Americkéj, Anglickej, Ruskej, Nemeckej a viacerých ďalších fyzikálnych spoločností.

Čo vieme o čase a čo o priestore? Sú čas a priestor od seba nezávislé? Ak áno, tak prečo o nich hovoríme vždy spolu v určitých súvislostiach? Nie je to tým, že všetci žijeme v určitom čase a pohybujeme sa v určitom priestore? Všetky dejinné udalosti sa stali v konkrétnom čase a na konkrétnom mieste. No predsa, čas a priestor vnímame oddelene. Zo skúsenosti vieme, že sa od seba veľmi líšia. Zatiaľ čo v priestore sa môžeme ľubovoľne pohybovať a vraciame sa znovu na tie isté miesta, čas neúprosne plynie ďalej a nedá sa vrátiť späť. V priestore sa môžeme pohybovať rýchlejšie aj pomalšie, a keď chceme, môžeme sa aj zastaviť. Dá sa povedať, že sme pánmi priestoru. Sme však aj pánmi času? Môžeme zrýchliť, spomaliť, alebo zastaviť plynutie času? Nie sme otrokmi času?

Nepripadáme si ako deti na kraji diaľnice, čo iba pozorujú, ako sa okolo nich rútia autá jedným smerom? Tie, čo už prešli, a tie, čo ešte len prídu, nevidíme, lebo sme obmedzení tým, že stojíme pri ceste. Minulosť zabúdame a budúcnosť ešte nepoznáme. Pozorovateľ, ktorý má iné možnosti, ktorý nemusí stáť na kraji cesty a môže sa pozrieť z výšky (z inej dimenzie), môže naraz vidieť celú cestu a poznať naraz celú minulosť aj celú budúcnosť.

Nepatrí predstava o Bohu ako pánovi priestoru aj času do sféry mýtov, ktoré veda nemôže akceptovať? Veda 19. storočia považovala plynutie času za niečo absolútne nemenné a ak by Boh vôbec existoval a ešte k tomu večne, ako to tvrdí Biblia, musel by byť už nekonečne starý. Tvrdenie Biblie, že Pán Boh je aj pánom času, sa jednoducho vymykalo vtedajším vedeckým poznatkom a pre ľudí, čo vedu považovali za jediný zdroj pravdy, bolo tvrdenie Biblie neprijateľné.

Vznikom teórie relativity v 20. storočí veda vniesla do chápania priestoru a času nové svetlo. V rovniciach teórie relativity totiž vystupuje čas t podobne ako každá z troch zložiek priestoru x , y , z (dĺžka, šírka a výška), takže namiesto 1-dimenzionálneho času a 3-dimenzionálneho priestoru existujeme vlastne v 4-dimenzionálnom časopriestore. Navyše, veľkosť priestoru a rýchlosť toku času závisia od rýchlosti pohybu. Priestor sa s narastajúcou rýchlosťou skracuje a čas sa s narastajúcou rýchlosťou spomaľuje. Hovoríme, že dochádza ku kontrakcii dĺžok a k dilatácii času. Pri rýchlostiach pohybu rovných 0.866 ($\frac{3}{2}$) násobku rýchlosti svetla sa rozmer priestoru v smere

pohybu zmenší na polovicu a čas sa predĺži na dvojnásobok. Čím viac sa blížime k rýchlosti svetla, tým je tento efekt väčší, až pri rýchlosti pohybu rovné rýchlosti svetla sa pozdĺžna zložka priestoru zmenší na nulu, čím sa trojrozmerný priestor zmení na dvojrozmernú plochu a čas sa celkom zastaví. Sú to javy, ktoré dnes experimentálne pozorujeme napríklad v prípade kozmického žiarenia a využívame pri skúmaní elementárnych častíc v urýchľovačoch. Poskytujú nám úplne nový pohľad na existenciu času a priestoru.

Čas a priestor nie sú nejaké pevné štruktúry, ale sú dosť flexibilné. Pôsobí na ne aj gravitácia. Priestor sa v gravitačnom poli zakrivuje a čas sa spomaľuje. Biblický výrok, že pre Pána je tisíc rokov ako jeden deň a jeden deň ako tisíc rokov už nemusíme brať iba vierou a vykladať ho iba obrazne. Vedecké poznanie nám dáva smelosť brať ho doslovne! Zastavme sa ešte chvíľku pri dimenzionalite, teda rozmernosti časopriestoru. Čiara predstavuje 1-dimenzionálny priestor, plocha 2-dimenzionálny priestor, teleso 3-dimenzionálny priestor. Vidno, že čím ma priestor viacej dimenzií, tým je bohatší čo do možností pohybu v ňom a obsahuje v sebe všetky menejrozmerné priestory. Podľa niektorých fyzikálnych teórií náš štvorrozmerný časopriestor je súčasťou viac-rozmerného priestoru, pričom tie rozmery, čo sú navyše, nevnímame, podobne ako pri bežnom pohybe po povrchu Zeme nevnímame, že Zem je guľatá. V súčasnosti sa pracuje na výskumných projektoch, ktoré potvrdzujú tieto predstavy. Hoci si viac ako 3-dimenzionálny priestor nevieme predstaviť, matematicky ho vieme opísať. Nápomocná by nám mohla byť predstava lana zaveseného medzi stĺžkami. Z diaľky sa nám javí ako čiara, teda ako jednorozmerný priestor, lebo jeho ďalšie dva rozmery na diaľku nevnímame. Keď sa však dostatočne priblížime, vidíme dobre aj hrúbku lana, teda zvyšné dva rozmery. Takto sa nám môže javiť aj viacdimenzionálny priestor iba ako náš 3-dimenzionálny priestor.

Pán Boh ako Stvoriteľ tohto viacrozmerného priestoru nie je ním nijako obmedzený. Dejiny ľudstva aj osobný príbeh každého z nás má ako na dlani. Môže do nich zasahovať bez toho, aby porušil známe prírodné zákony. Pripomeňme si v tejto súvislosti napríklad mnohé zázračné uzdravenia. Pred ním nie je nič skryté a tým, že nám v Pánu Ježišovi zjavil svoju lásku, nemusíme sa báť, že by svoju moc obrátil proti nám, keď patríme jemu. ■

KONFERENCIA CB

MARTIN JURČO

(kazateľ zboru CB v Michalovciach)

Výročná konferencia zborov CB bola tento rok v Michalovciach. Na túto udalosť sme sa nielen pripravovali, ale aj tešili, lebo sme ju spojili s 20. výročím ustanovenia samostatného zboru a posviackou modlitebne. Konferencia sa začala spoločnou modlitebnou chvíľou. Po nej sa už naplno rozbehlo rokovanie 54 delegátov konferencie.

Hneď na úvod dve dobré správy: Na konferencii zvolili Evu Myjavcovú zo Žiliny za tajomníčku pre dorast a mládež. Tento post bol dlhodobo neobsadený a zvolením Evy Myjavcovej delegáti vyjadrili svoju podporu mladej generácie. Delegáti schválili ordináciu Juraja Kohúta ml. za kazateľa. Juraj v súčasnosti slúži v Trnave na misijnej stanici, ktorú založili misionári z presbyteriálnej cirkvi z USA a odovzdali ju pod správu zboru CB v Leviciach

Nová Rada

Jeden z dôležitých, ale aj trochu obávaných bodov programu bola voľba Rady CB na volebné obdobie od roku 2009 do 2013. Volebná komisia dobre pripravila a zabezpečila priebeh volieb. Nová Rada CB bola zvolená v zložení:

**predseda RCB – Ján Henžel (Levice),
tajomník RCB – Ivan Markuš (Bratislava),
členovia RCB – Rastislav Betina (Bardejov), Daniel Jurčo (Prešov), Tibor Máhrík (Žilina), Miroslav Moravský (Kalinovo), Peter Prištiak (Hermanovce nad Topľou).**

Nová Rada CB začne v tomto zložení pracovať od budúceho roka. V našich zboroch sme sa modlili za voľbu Rady CB. Pokračujme v modlitbách aj naďalej, aby Pán Boh obdaroval svojou múdrosťou, tvorivosťou a plnosťou Ducha Svätého súčasnú Radu CB a pripravoval takým istým spôsobom aj novú Radu CB.

Výročná a ďalšie správy

Výročnú správu Cirkvi bratskej v SR pripravil tajomník Rady Štefan Markuš. V podstate v nej zhrnul celoročný život cirkvi po stránke organizačnej, formálnej, spomenul štruktúry CB, študentov teológie a iné. Okrem iného sa zaoberal aj stavom členstva. Ak nepočítame nový kórejský zbor v Žiline, tak počas minulého roku pribudlo 8 členov. Z toho vyplýva, že cirkev bratská na Slovensku dlhodobo stagnuje. V diskusii sme Stanislav Stébl, člen Rady CB v Českej republike povedal, že za posledných 12 rokov sa cirkev bratská v Česku rozrástla zhruba zo 6 000 na 10 000 členov. Stojí za to, aby sme premýšľali nad súčasným stavom, robili nielen analýzy, vízie, plány a programy, ale aj konkrétne kroky zamerané na rast cirkvi.

Konferencia CB ako najvyšší orgán cirkvi zobrala na vedomie informáciu o vizitáciách, ktoré sa uskutočnili v minulom roku. Predseda RCB informoval o vizitáciách v zboroch v Kalinove, Starej Turej a v Trenčíne. Pri vizitáciách počujeme o radoostiach, ale aj o starostiach a bolestiach v zboroch. Zbor v Kalinove aj v Trenčíne sú bez kazateľov, a preto by sa cirkev mala intenzívne modliť a ponúknuť konkrétnu pomoc.

Po správe o vizitáciách sa konferencia zaoberala hospodárením v roku 2007 a schválila rozpočet na rok 2008. Potom nasledovala rozprava k predsedníckej správe, ktorú predniesol predseda Rady CB Ján Henžel. V krátkosti načrtol, kam a ako sa má cirkev posunúť. Po diskusii o smerovaní CB sme sa venovali niekoľkým návrhom zo zborov. Emotívna bola diskusia o návrhu bratislavského staršovstva o zastavení odňatia ordinácie trom kazateľom CB, ktorí nevykonávajú duchovnú službu. Konferencia CB neschválila návrh Bratislavčanov a potvrdila rozhodnutie Rady CB.

Rokovací maratón konferencie vyústil do slávnostných bohoslužieb delegátov konferencie s michalovským zborom. Zamyslenie nad Božím slovom mal Rastislav Betina, ktorý na príklade apoštola Jána ukázal na rozpor medzi tým, v čo veril a čo prežíval, keď sa ocitol sa vo vyhnanstve na ostrove Patmos. Tento rozpor prežívame aj dnes. Potrebujeme podobne ako Ján vidieť Ježiša v jeho moci a sláve, pokoriť sa pred ním a počuť jeho: „Neboj sa, lebo ja som prvý aj posledný“.

Nezvyčajný príhovor

Súčasťou večerných bohoslužieb bola ordinácia Juraja Kohúta ml. za kazateľa CB a vysluhovanie sviatosti Večere Pánovej. Eudovít Fazekaš a Ján Henžel sa prihovorili k ordinovanému kazateľovi nezvyčajným spôsobom – piesňou, ktorú spieval brat predseda a na klavíri ho sprevádzal brat Fazekaš. Spevom vyjadrili pranie, aby Juraj vždy počul a odpovedal na Boží hlas. A to je vlastne dôležité pre celú cirkev: buďme vnímaví pre Boží hlas a konajme to, k čomu nás Boh vedie.

Michalovce, 8. 5. 2008

Predstavujeme nových členov Rady Cirkvi bratskej v SR

Novým i staronovým členom Rady CB sme hneď na konferencii položili jednu otázku, na ktorú pre krátkosť času, i rôzne služobné a osobné dôvody zatiaľ odpovedali len niektorí. V ďalšom čísle prinesieme odpovede ostatných.

Otázka: Čo je podľa vás najväčšia výzva pre novozvolenú Radu CB a čo spravíte pre jej realizáciu?

Ján Henžel

Dôkladnejšiu úvahu a odpoveď si táto otázka bude vyžadovať o rok, keď novozvolená Rada bude nastupovať do svojho úradu. Momentálne mi napadajú dve dôležité oblasti:

1. Vzájomnosť zborov

Dnešný individualizmus nám káže, aby sa každý staral o svoje záležitosti. To je ešte posilnené ekonomickými podmienkami, ktoré sťažujú vzájomné stretávanie sa ľudí z rôznych zborov. Okrem našej viery nám však aj naše meno (cirkev **bratská**) hovorí, že nie sme sami svoji. „*Sme mnohí jedno telo v Kristovi, ale jednotlivo sme si navzájom údmi*“ (R 12:5). Vo východnom senioráte je pocit vzájomnosti oveľa silnejší ako v západnom. Nie je to však stratená záležitosť ani na celoslovenskej úrovni. V minulom roku sme mali prvý celoslovenský detský tábor a prvé celoslovenské stretnutie seniorov. Obe akcie boli veľmi úspešné. Každoročná konferencia mládeže má už dobrú tradíciu a stále postupne pribúda účastníkov. Nová Rada by preto mohla uvažovať nad zorganizovaním duchovnej konferencie festivalu cirkvi bratskej pre všetky generácie. Menej grandióznym, ale nemenej dôležitým znakom našej vzájomnosti by bolo, keby sa niektorí z kazateľov pohli zo svojho zboru na uprázdnené miesta v Trenčíne a Kalinove.

2. Biblia ku kormidlu

Náš život je ovládaný našimi potrebami – ekonomickými, psychologickými, kultúrnymi, či náboženskými. Na to by sme mohli zareagovať poukazom a odôvodnením, že našou najväčšou potrebou je Božie slovo. Bola by to pravda, ale nebolo by to dosť. Naše potreby totiž nemôžeme určovať my. Mal by ich určovať náš Boh svojím slovom. Bibliu by som chcel postaviť ku kormidlu života našej cirkvi konkrétnejšie:

a/ svojím vyučovaním na Katedre evanjelíkálnej teológie a misie v Banskej Bystrici

b/ sprostredkovaním biblického vzdelávania na kvalitných zahraničných inštitútoch pre všetkých záujemcov
c/ prípravou tréningových konferencií biblického zvestovania v marci 2009 a 2010 na Slovensku

d/ pokračovaním biblického vzdelávania zborových pracovníkov (so Slavic Gospel Association alebo iné)

e/ povzbudzovaním kazateľov a staršovstiev k biblickému zvestovaniu, biblickým hodinám/ skupinám. Nestačí, aby Biblia mala prominentné miesto v našom živote. Biblia musí mať rozhodujúce miesto.

Tibor Máhrik

Čo spravím? Nemám konkrétnu odpoveď okrem tej, že chcem s radosťou v teame R CB slúžiť daromi, ktoré mi Boh dal. Cirkev nevnímam ako organizáciu typu, kde sa prídá s „programom“ a ten sa managementsky uskutoční, ale ako Boží ľud, ktorý v pokore skúma svoje cesty a poznáva Božie plány a úlohy, ktoré mu jeho Hlava pripravila v danej dobe a tie poslušne koná. Po rokoch nie šťastnej „decentralizácie“ v CB viaceré veci v ústredí, v zboroch a medzi zborní nefungujú, ako by mohli. Je čas to zmeniť. Písmo však musí byť v strede našich východísk. Niet inej cesty ako poctivosť v analýze aj na pôde R CB, úprimnosť v dialógu a obeť v službe Bohu. Po istej pauze som opäť v R CB prijal zodpovednosť za službu nastupujúcej generácii mladých. V tom chcem pokračovať. Tiež vnímam potrebu kritickej analýzy uplynulých rokov, pozitívnych i negatívnych skúseností s experimentmi na pôde cirkvi, ekumény i misie v zmysle „všetko skúste, dobré podržte“. Je mojou túžbou, aby naše zbory boli zdravé. Vtedy budú radostné a budú rastúce. Za také požehnanie sa modlím. Tieto riadky píšem zo svetovej konferencie Wycliffe v Chiang Mai. To, čo tu vidia moje oči a počujú moje uši, je znamením, že nielen na Slovensku, ale aj v Európe i v USA sa cirkvi

vážne musí prebudit' a znovu učiť podstate evanjelia. Svetlo totiž už dávno nesvieti na západe, ale na globálnom juhu a ďalekom východe.

Miroslav Moravský

Rada by mala:

1. Byť medzizborovým mediátorom. Rada by mala poznávať pozitívne skúsenosti zborov a pomáhať, aby ich využili aj v iných zboroch. V prípade ťažkostí v zbore by mala Rada nielen pomôcť, ale aj analyzovať príčiny a prijať systémové opatrenia, aby sa znížilo riziko v iných zboroch.

2. Byť podporovateľom medzi cirkevných vzťahov. Dôležitá sa mi zdá spolupráca medzi evanjelikálnymi cirkvami na Slovensku a tiež aj kontakty s cirkvami nášho typu v zahraničí

3. Byť korektným zástupcom cirkvi vo vzťahu k štátu.

To, že mi cirkev dala dôveru je pre mňa prekvapením, ale predovšetkým záväzkom. To prvé čo môžem a chcem urobiť je využiť prípravný rok na to, aby som sa čo najviac zoznámil s dianím v našej cirkvi. (Takže o rok by mala byť aj moja odpoveď presnejšia...). Verím však v Božie vedenie vo svojom živote. Prijal som toto poverenie ako jeho vôľu. A verím teda, že z Božej milosti môžu byť moje skúsenosti pri hľadaní poctivého kresťanského prístupu v mojom zamestnaní užitočné aj pre novú Radu CB a celú cirkev. Aj keď zatiaľ neviem veľmi konkretizovať, ako...

Peter Prištiak

Úlohou novozvolenej Rady je predovšetkým pokračovať v koordinovaní snáh o napredovanie v duchovnom živote Cirkvi bratskej v SR. Robiť to s plnou zodpovednosťou pred Pánom cirkvi, s rozvážnosťou, ale aj s odvahou. Ako člen Rady sa za to budem iste viac modliť, o tom viac premýšľať, otvorene hovoriť a podľa schopností aj preto niečo robiť.

□

Biblia a svetská moc

ŠTEFAN MARKUŠ

(autor je tajomník Cirkvi bratskej v SR)

*„Veď od neho, prostredníctvom neho a pre neho je všetko“
List Rimanom 11:36*

Apoštolov výrok umožňuje analyzovať vzťah biblickej zvesti ku svetskej moci. Boh zanechal ľudstvu dokument, v ktorom svedčí o svojej moci, prítomnosti aj pôvode našej existencie. Zmysel a obsah Božieho zjavenia vo forme písaných slov apoštol Pavel vyjadril veľmi obsažne. Naša fyzická aj duchovná existencia, so všetkými jej vzťahmi, je prítomná vo vymedzenom čase iba z Božej vôle. Apoštolov prejav na Aeropágu v Aténach vyslovenú tézu upresňuje: „*Boh, ktorý stvoril svet a všetko čo je v ňom... dáva všetkému život, dych a všetko... v ňom žijeme, hýbeme sa a sme*“ (Sk. 17:24-25, 28). Tieto jednoduché slová prinášajú do sveta ľudí dôležitý informačný náboj. Iba Boh je nezávislý. Všetko ostatné je závislé od neho. Na základe Pavlovho vyjadrenia všetko, čo sa nás dotýka, nesie značku: „*Vyrobené v nebesiach*.“ Teda cirkev, rodina, národy, štáty, zákonodarstvo a mnoho iných vecí existuje z vôle Tvorcu. Skutočnosť Pavlovej rezolútnej výpovede teologickej literatúra pomenovala suverenitou Boha.

Problémom je, že ľudia Božiu suverenitu spochybňujú. Zoznam pokusov o zosadenie Boha – Stvoriteľa z trónu jeho suverenity by mohol byť nekonečný. Do opakovania tohto procesu sme všetci bez výnimky zainteresovaní. Máme s odobieraním suverénnych práv Boha osobné skúsenosti. Ľudské snaženie žiť život, ktorý je samostatný a od Boha nezávislý, prinieslo do sveta ľudí novú dimenziu, ktorá je, žiaľ, naplnená fatálnymi omylmi.

Po prvé, pocit eufórie a radosti nad tým, že sa životu darí aj bez Boha, ľudstvo zavádza do jednosmernej a navyše slepej uličky. Ona má svoju šírku aj dĺžku. Jej brány sú otvorené 24 hodín denne, nemá závoru ani vrátnika. Boh vstup do ľudmi vybranej cesty toleruje. Tragédiou je, že v bráne zvolenej cesty sa človek nazdáva, že je nekonečne dlhá. Jej konečnú dĺžku objavuje vždy len na konci. Ako to bolo v Raji? Naši prarodičia urobili pokus. Pustili sa smerom k „*stromu poznania dobra a zla*“ (Genesis 2; 17). Ich voľba medzi dobrom a zlom bola voľbou medzi závislosťou a nezávislosťou od Boha. Neodolali, lebo ich túžba po nezávislosti bola neodolateľná. Nie je táto túžba výstražným odkazom prvých strán Biblie? Vo filme *Matrix* autori použili metaforu voľby dvoch tabletiiek – modrej a červenej. Ak si vyberieš modrú, budeš pokračovať v živote ako doposiaľ. Ak prehltnieš

červenú, poznáš čosi neobyčajné. Biblickou rečou povedané: ak zahryzneš do jablka, Božia tolerancia k človeku sa končí. Poznáš, že si riadený sebou alebo niekým iným. Ponesieš zodpovednosť za všetko sám. Nezávislosť od Boha síce umožňuje riešenia praktických každodenných problémov života aj bez pomoci Boha, ich úspešnosť však nikto negarantuje. Pri zlyhaniach zvyčajne obviňujeme Boha a upadáme hlbšie do ateizmu.

Po druhé, spochybňovanie Božej autority v ľudskom živote je obmedzené len na prechodné obdobie ľudského života. Teda na čas od narodenia jednotlivca po fyzickú smrť. Môžeme byť vzbúrencami 30, 40, 60, 80 rokov, málo jednotlivcov až 90–100 rokov. Je to čas v ktorom podľa Biblie „*celý svet je v moci Zlého*“ (1. list Jánov 5:19). Biblia prekvapujúco hovorí aj o živote, ktorý sa nekončí fyzickou smrťou človeka. Nádej o vyslobodení z nadvlády Zla apoštol opísal takto: „*Beda však zemi i moru, pretože diabol zostúpil k vám veľmi nablízky, lebo vie, že má málo času*“ (Zj. Jána 12:12). Zlo má málo času. A človek si pre svoj nezávislý život vyberá práve tento krátky časový úsek V ňom vládne sám princ temnosti. Takže. Biblia predznamenáva možné alternatívy pre život ľudí.

Svetská moc je druhým kľúčovým slovom v titule. Je namieste otázka: Ako súvisí ľudský život s vyvolenou cestou (dobra či zla) jednotlivcov či spoločností so svetskou mocou, zvyčajne reprezentovanou svetskou vládou? Oprime sa opäť o výpoveď z Biblie. „*Veď od neho, prostredníctvom neho a pre neho je všetko*“. Aj vláda Róberta Fica? Apoštol Peter pomáha prekonávať naše pochybnosti. „*S ohľadom na Pána sa podriadiť každému zriadeniu, či už kráľovi ako najvyššiemu vládcom, alebo vládarom, ktorých posielá trestať tých, čo robia zle, a chváliť tých, čo konajú dobro... Boha sa bojte, kráľa si cte!*“ (1. list Petra 2:13 – 14, 17). Boh „akreditoval“ aj svetskú vládu. Kráľ či vládca panuje nad nami z Božej vôle. Trestá aj chváli. Nahradme starý slovník moderným. Úlohu a funkciu kráľa či vládcu z Biblie dnes vnímame v inštitúciách národných vlád a parlamentarizmu. Či sa nejaká svetská vláda búri proti suverenite Boha alebo nie (tj. či je ateistická, alebo sa snaží vládnuť v duchu biblických princípov a morálky), nemôže to ovplyvniť predchádzajúce poučenie z Písma. Každá vláda na Zemi je z Božej vôle (zlá či dobrá) a je podrobená vrcholnej autorite Boha bez

toho, či si to ľudia uvedomujú alebo nie. Toto je vyznaním kresťanskej cirkvi a platí nezávisle od toho, či o tejto realite svetské autority vedia alebo nie.

Dobrou ilustráciou je skúsenosť babylonského kráľa Nebúkad-necara, ktorý sa musel naučiť jednu krutú lekcii. Na vrchole slávy sa pomiatol. Prorok Daniel mu vyložil Boží odkaz: „*Kráľovstvo bude ďalej pevné a zostane tvoje až pochopíš, že vládcom sú nebesia. Preto kráľ, prijmi moju radu: zanechaj svoje hriechy, konaj dobročinnosť a svoje previnenia nahrad' milosrdenstvom voči chudobným*“ (Daniel 4:23-24). Kráľ sa zo svojej pýchy a vzbury spamätal. Vyznaním, že Hospodin „...*podľa svojej ľubovôle nakladá s vojskom nebies a obyvatel'mi zeme*“, a že „*nie je nik, kto by mu mohol v niečom zabrániť alebo mu povedať: Čo robíš?*“ (Daniel 4; 32) sa kráľ vrátil k pôvodnému poslianiu svojho úradu.

Skutočnosť, že vlády sú skorumpované a riadia štáty zle, nás zvädzajú uveriť tomu, že sú diabolské. V zmysle predchádzajúcej poznámky nie sme ďaleko od pravdy. Aj pre vládne kabinety platí to, čo o jednotlivcoch. Ak je totiž „*celý svet v moci Zlého*“, potom prečo by nemali byť v takom položení aj prezidenti, ministri a predsedovia vlád? Problém neveriacich vlád je v tom, že sa chcú samy vylepšovať. Bojujú proti korupcii, sociálnej nespravodlivosti, organizovanému zločinu a snažia sa o reformy. Politici postkomunistických štátov dobre vedia, že reformy sú nevyhnutné. Základným problémom je, že sa o zmeny k lepšiemu snažia vlastnou silou i možnosťami. Viaceré politické strany dokonca majú označenie „kresťanské“, z praktickej politiky však účasť Boha vytesňujú. Kresťania aj nekresťania vedia, že ľudské inštitúcie sú nedokonalé. Už Platón utopisticky sníval o reformách starovekého Grécka. Napísal svoju „bibliu“ o riadení štátu s názvom *Republika*. Thomas More v 16. storočí urobil iný pokus. Svoje vrcholné dielo nazval *Utopiou*. Neskôr sa Karol Marx vo svojom *Kapitále* pokúsil naformulovať fungovanie spravodlivej a beztriednej spoločnosti. Všetko dosiaľ zlyhalo. Dejiny svedčia, že ani sila diktátorov svet nenapravila. Prečo asi? Či nie je neúspech ľudského snaženia najlepším svedectvom o tom, že v odklonení od Boha svet nemožno zmeniť politickými systémami?

Boh Biblie pripúšťa zlé aj dobré vlády. Veríme, že tam, kde ľudia spoločne a úprimne zápasia proti Zlu, sa Boh priznáva dobrou vládou. Tam, kde sú spoločenstvá sfanatizované zlými vodcami, Boh prisúdi zlú vládu. Jedni sú na pochvalu, druhí zase na trest. Medzi zvesťou Biblie a svetskou vládou teda existuje premostenie. Naším úmyslom bolo ukázať, že aj svetská vláda je od Boha závislá. Všetky vlády sveta vykonávajú svoju moc v obmedzenom časovom intervale. Čo možno

Ilustrácia: DANIEL PASTIRČÁK

vlády všetkých čias nevedia, je fakt, že fungujú vo svete moci Zla – ktoré „*má málo času*“. Preto sa Zlo ponáhľa a zrýchľuje svoje pôsobenie. Výzvou kresťanov je vstupovať do tohto krátkeho intervalu času a hatiť pôsobenie Zla vo všetkých sférach nášho sekulárneho života. V nasledujúcom príspevku odkryjeme tie arény, kde pôsobenie kresťanov vo svete veľmi absentuje. ■

Foto: Ľubo Bechný

MISIA – NOVÉ ZBORY

Pripravil: BOHUSLAV PIATKO

V deväťdesiatych rokoch minulého storočia (znie to tak dávno, ale nie je až tak dávno) aj vo vtedajšom vedení Cirkvi bratskej v SR rezonovali niektoré misijné a evanjelizačné myšlienky, medzi inými aj myšlienka šírenia evanjelia v interpretácii našej cirkvi prostredníctvom zakladania nových zborov. Táto myšlienka mala, a aj dnes ešte má, podporu v protestantských kruhoch, zvlášť evanjelikálnych, ktoré sú presvedčené o potrebe misie a evanjelizácie, teda o povinnosti a výsade kresťanov odovzdávať evanjelium svojmu okoliu. Keďže už uplynulo viac ako desaťročie od prvých krokov týmto smerom, pokúsime sa pozrieť späť a zhodnotiť aj túto časť príbehu z ponovembrových dejín CB.

Zakladanie zborov – zelený výhonok alebo suchá ratolesť?

ONDREJ GARAJ

(Autor je bývalý člen Rady CB na Slovensku, v súčasnosti predseda Evanjelickej aliancie a riaditeľ združenia Ježiš pre každého)

Osamostatnením väčších zborových staníc najmä na východnom Slovensku sa presunula zodpovednosť za duchovný život v podstatne väčšej miere na samotných členov menších zborových staníc. Títo už nechodia na hotové do vzdialených zborov, ale musia sa starať spolu so svojím novým a niekedy mladším kazateľom o vlastnú duchovnú stravu. A ak majú ostať verní zmyslu tohto procesu, tak táto duchovná strava má byť taká, že by sa stala žiadanou aj pre tých, ktorí ju doteraz nemali.

Najodvážnejší začali budovať na zelenej lúke, bez tradície či zjazveného imidžu. V niektorých mestách, kde predtým ani nechyrovali o cirkvi bratskej, sa tento názov dostal do telefónnych zoznamov. Ale nielen to. Vznikli aj skupinky ľudí, ktorí sa pravidelne, niekedy už aj roky stretávajú na bohoslužbách. Týmto misionárom sa podarilo vhodným zahraničným partnerstvom zabezpečiť aj financovanie týchto projektov.

Misia a evangelizácia, zvlášť zakladanie nových zborov je beh na dlhé trate – rozšírenie kresťanstva do celej Európy trvalo skoro tisíc rokov. Aj naši pracovníci si môžu postupne vybudovať v miestach pôsobenia verejný imidž, dôveryhodnosť a najmä relevantnosť. Ľudia pri počúvaní evanjelia pod ich kazateľňami nájdu odpovede na vyslovené i nevyslovené otázky a toto evanjelium začne ovplyvňovať ich život.

Cirkev bratská svojou ústavou a vnútrocirkevným prostredím dáva širokú interpretačnú platformu evanjelia. Týmto je aj významným alternatívnym prostredím pre skupiny, ktoré sú pod nábožensko-kultúrnym tlakom svojej cirkvi, ktorá ich vytláča za svoje hranice. Niektoré z takýchto skupín našli svoj nový domov práve v našej cirkvi a tým nečakane na naše potešenie vznikli nové a životaschopné základy nových zborov.

Stagnácia je niekedy úspech

Cirkev bratská žije v priestore prakticky neobmedzenej duchovnej slobody. Možnosti osloviť nekresťanských spoluobčanov sa nekladú žiadne medze ani iné zábrany. Dokonca štát finančne podporuje cirkev. V takomto spoločensky a ekonomicky neobyčajne priaznivom čase, ktorý je ešte navyše poznamenaný zvýšeným náboženským

hľadaním obyvateľstva (to je zrejme z rozvoja alternatívnej religiozity a stúpajúcej prítomnosti náboženských tém v médiách) je prekvapujúci pohľad na vnútrocirkevnú štatistiku vývoja členstva cirkvi bratskej za posledných desať rokov. Tieto čísla nepripustia iné pomenovanie ako stagnácia. Žiaľ evanjelium v podaní vedenia zborov a kazateľov viacerých zborov, vo väčších ale i menších mestách, či dedinách nemá takú výpoveď, aby pritiahla nových ľudí. Ale aj stagnácia je veľkým úspechom, ak ju porovnáme s viacpercentným (niekde až desiatky percent!) poklesom členstva väčšiny ostatných protestantských cirkví.

V tomto kontexte stagnujúcej cirkvi sa pokúšajú konať misijnú prácu zakladatelia zborov: nových, odčlenených či prístúpených.

Ak máme ostať verní zmyslu misijného procesu, tak duchovná strava má byť taká, aby sa stala žiadanou aj pre tých, ktorí ju doteraz nemali.

Aká je budúcnosť?

Horké tablety neúspechu stagnujúcich zborov môžu byť uzdravujúcim liekom alebo len kazením chuti pasívneho čakania. Aj starozákonný Boží ľud prehrával bitky a Filišťínci boli horkou, bolestnou, ale liečivou tabletkou naordinovanou samotným Bohom,

aby docielil prevýchovu a zmenu u svojho ľudu. A stávalo sa, že pohanskí Filišťínci prv zbadali Božie činy ako vyvolený ľud (napr.: 1. Sam 6,1 a 7,2). Aj dnes Boh lieči Kristom nevykúpené kresťanstvo horkou tabletkou úpadku. Je v tom nielen súd ale aj milosť, lebo kríza je zároveň šancou na nápravu. Ak preliečenie neúspechom bude mať úspech, zmena klímy bude viditeľná na všetkých úrovniach: v Rade cirkvi, v staršovstvách aj u kazateľov. S tým súvisí aj otvorená otázka, či sa ešte dá dať nové víno do starých, vyše storočných kožíc cirkvi bratskej, alebo či kmeň cirkvi bratskej natoľko stratil miazgu, že na ňom už nové výhonky nevyrastú. Alebo je len v prechodnom období zimy, za ktorou ide kvitnúca jar. Chceme veriť, že ešte tieto kožice nie sú až také staré, aby neuniesli nové víno, že miazga pôsobenia Svätého Ducha ešte stále vzbudzuje nový život. Nové víno je nový slovník, nová interpretácia starého Písma. Ale s novým slovníkom mávajú potiaže najmä neplodní strážcovia pravovernosti. O tom, kam sa budeme uberať rozhoduje my všetci v cirkvi,

pokračovanie na str. 17 ➤

Zakladanie zborov je povinnosť

PETER PRIŠTIAK

(Autor je kazateľ v Hermanovciach nad Topľou)

S takýmto smelým vyhlásením si dovoľujem vstúpiť do „Dialogu“.

Prijmite tento článok, ako osobnú výpoveď človeka, ktorý sa nepovažuje za odborníka, ale za dlžníka v zakladaní zborov. Vychádzam z Veľkej výzvy Pána Ježiša, ktorú adresoval svojim učeníkom tesne pred tým ako bol vzatý do neba: „Choďte teda, čiňte mi učeníkmi všetky národy...!“ (Matúš 28, 19)

Po revolúcii (1989) sa otvorili dvere nových misijných príležitostí. Osobne som si uvedomoval, že cirkev má týmito dverami vyjsť von k ľuďom, aby im porozumela a zároveň ich oslovila evanjeliom. Už v tom období som sa začal stretávať s novým misijným termínom „zakladanie zborov“, čo je voľný preklad z anglického „church planting“, doslova „sadenie cirkvi“. Ide o to, aby sa evanjelium prinieslo aj do oblastí, kde neexistuje cirkev, teda spoločenstvo sústredené na vzkrieseného Krista. Prvýkrát som sa s tým prakticky stretol, keď sa môj švagor Jozef Fábik stal misionárom a začal priekopnícku prácu najprv v Kremnici a potom v Žiari nad Hronom. To druhé miesto sa neskôr stalo riadnou stanicou zboru v Banskej Bystrici kde som vtedy slúžil ako kazateľ..

Veľmi si vážim odvahu prešovského zboru prizvať ďalšieho kazateľa, ktorý by sa venoval staniciam zboru v topľianskej doline a pomáhal pri ich transformácii na samostatné zbory. 23 tisícové mesto Vranov so 16 členným spoločenstvom cirkvi bratskej, to bola pre mňa výzva. Prihlásil som sa do seminárov Hnutia zakladania zborov. Seminára viedla skupina kazateľov a pracovníkov z rôznych cirkví Evanjelickej aliancie. Materiály, svedectvá, „aliančná atmosféra“, to bola pre mňa úplne nová skúsenosť. Verím, že to bol sám Pán, ktorý ma medzi nich doviedol a keď ma neskôr požiadali o spoluprácu, zostal som s nimi.

V tom období som usilovne pracoval na misijnej vízii vo Vranove a okolí. Postupne vznikli lokálne staršovstvá, vo Vranove a v Hermanovciach nad Topľou, kde sa už vtedy stavala modlitebňa. Nebolo nám jasné, kde by mal vzniknúť zbor. Nakoniec som sa sťahoval do Hermanoviec. Mali hotovú modlitebňu a potrebovali kazateľa. Dňa 21. 9. 2003 tam bol oficiálne založený nový zbor.

Dovoľte ešte pripojiť niekoľko poznámok, ktoré sa týkajú zakladania zborov. Pomaly ubehne 20 rokov od chvíle, ako

sa otvorili dvere misijných príležitostí na Slovensku. Všetky evanjelické denominácie, vrátane cirkvi bratskej sú obohatené novými skúsenosťami v misijnej práci a pri zakladaní zborov. Nie všetky misijné snahy sa skončili úspešne. Nadšenie pre zakladanie zborov sa pomaly stráca.

Lenže my sme ešte nesplnili svoju úlohu! Ešte stále sú na Slovensku dediny a mestá, kde neexistuje živá kresťanská cirkev. Vo väčšine krajských miest máme len malé evan-

gelické zborové spoločenstvá. Pri tom žijeme v období slobody a veľkých možností. Netreba žiadne úradné povolenie na vznik stanice, či zboru. Máme jedinečnú teologickú a misijnú školu, ktorá pripravuje pracovníkov. Predovšetkým však máme Slovo života, ktoré potrebujú počuť a prijať noví ľudia.

Vďaka Bohu, že zakladanie zborov, teda „sadenie cirkvi“ nie je ľudským hnutím. Som presvedčený, že Pán Boh i teraz koná misijné dielo na Slovensku.

Ide však o to, aby sme sa aj my do toho zapojili. Preto ten imperatív v nadpise.

Zakladanie zborov je predovšetkým „bremenom“ vedenia zborov. Tí sa modlia a uvažujú, kde a ako treba misijne vykročiť (Skutky 13,1). Vyhľadávajú pracovníkov, ktorí by boli ochotní ujať sa novej práce. Vďaka Bohu, že máme takýchto ľudí a zbory, ktoré za nimi stoja. Hľadáme ďalších.

Nakoniec by som vás rád informoval o dobrých zdrojoch, z ktorých sa dá čerpať. Sú to materiály Hnutia zakladania zborov (napr.: *Prieskumný projekt o stave cirkvi na Slovensku*, a iné dobré materiály vydané knižne, ale aj na CD, viď www.hzz.sk), súbor prednášok o zakladaní zborov v Európe na CD z konferencie evanjelických cirkví v Berlíne „Joining hands for mission in Europe“, napokon je to aj *Správa predsedu Rady CB* na konferencii CB, apríl 2008.

**SOM PRESVEDČENÝ,
ŽE PÁN BOH I TERAZ KONÁ
MISIJNÉ DIELO NA SLOVENSKU.
IDE VŠAK O TO, ABY SME SA AJ MY
DO TOHO ZAPOJILI NAPLNO.**

MISIJNÉ STANICE

Otázka

Aké sú vaše skúsenosti pri rozbiehaní duchovnej práce na novej stanici a ako vám pomáha vedenie cirkvi alebo materský zbor?

SVÄTÝ JUR

Milan Mitana

Naša misijná stanica vznikla oficiálne v októbri roku 2006. Pôsobíme v malom 5 000-ovom mestečku, kde historicky, podľa našich zistení, neexistoval okrem rímsko-katolíckej a evanjelickej a. v. cirkvi žiaden iný kresťanský zbor. Preto sme sa rozhodli pre pomalšie a citlivé kroky smerom ku komunite, v ktorej žijeme. Nechceli sme si zatvoriť dvere skôr ako by sme čokoľvek urobili. Naformulovali sme našu víziu, nasledovne:

Chceme byť otvoreným kresťanským spoločenstvom, v ktorom ľudia zažívajú bezpodmienečné prijatie, autentické vzťahy, skutočnú slobodu a Božie i ľudské dotyk ľasky, pričom merítkom pravdy je Biblia a jediným centrom oslavy trojjediný Boh. Momentálne sme spoločenstvom viac-menej mladých rodín a jednotlivcov, pričom priemerná účasť na nedeľných bohoslužbách je 15 dospelých a 5 detí. Obrovským požehnaním je tímová práca nášho spoločenstva a zápal členov a pravidelných návštevníkov

Oslovili sme pracovníkov na misijných staniach cirkvi bratskej v Nitre a Trnave (zbor Levice), Svätom Jure pri Bratislave (zbor Bratislava) a Žiari nad Hronom (zbor Banská Bystrica) s anketovou otázkou. Žiaľ, z Nitry, napriek viacerým sľubom a urgenciám, odpoveď neprišla. Takže uverejňujeme odpovede ostatných v abecednom poradí sídla stanice.

pre nesenie evanjelia v Jure. Vďaka tomu organizujeme okrem bohoslužieb aj pravidelné akcie pre deti, tínedžerov a mladé rodiny.

Na druhej strane vnímame, že naša misijná činnosť ešte stále dozrieva. Je to pochopiteľné, pretože nám chýbajú starší a skúsenejší bratia a sestry. Už dlhšie sa modlíme za to, aby Pán Boh povolal človeka do tejto misijnej práce, ktorý by ju robil na plný úväzok. Staršovstvo bratislavského zboru nám pomáha primeraným spôsobom. Spolu s dvoma bratmi sa zúčastňujeme na časti stretnutí staršovstva, kde riešime dlhodobé smerovanie aj akútne problémy našej stanice.

Bratislavský zbor nám počas prvého roka pomáhal aj s financovaním priestoru, ktorý si prenajímame na nedeľné bohoslužby. Musím spomenúť, že aj mnohí iní bratia a sestry zo zboru na Cukrovej ulici nám veľakrát rôznymi spôsobmi poslúžili. Posledné, čo na adresu bratislavského zboru napíšem, je, že si nesmierne vážime, že môžeme rozvíjať misijnú prácu v Jure tak, ako to my vnímame. Bratislavský zbor nediktuje, ale pomáha a slúži. Vďaka Pánovi!

TRNAVA

Juraj Kohút

Pravdupovediac, keď sme prišli do Trnavy, tak sme nemali pocit, že sme prišli niečo rozbiehať, ale skôr že sme nasadli do idúceho vlaku. Boli tu veriaci ľudia a mnohé misijné aktivity. Samozrejme, viaceré veci sa začali v ostatných dvoch rokoch, ale keď pozeráme do budúcnosti, tak dúfame, že veľké sny, ktoré máme, s Božou pomocou ešte len budeme realizovať.

Vari tou najcennejšou lekciou, ktorú som sa ja osobne naučil, je to, že treba byť verným a pokorným v tom, čo robíme. Drvivá väčšina ľudí, ktorá prichádza na naše akcie, časom aj odchádza. A tak pekné obdobia striedajú tie smutnejšie. Ale keď sa na celú vec pozeráme s odstupom rokov, tak vidíme, že to malo zmysel. Zmeny sa dejú pomaly.

Povzbudzujúce je vidieť, že spoločenstvo v Trnave nevzniklo a nerastie na základe práce duchovných „superhrdinov“. Samozrejme, našich misiónárov, ktorí to tu začali si veľmi vážim, ale všetci máme svoje ➤

dokončenie zo strany 15

ale každý inou mierou závislou od jeho postavenia. Odvážnych pracovníkov cirkvi Boh požehnáva tým, že im pridáva ľudí. Tam, kde dnes vidíme v cirkvi nové zelené výhonky pozorujeme u pracovníkov aj veľkú odvahu k novej relevantnej interpretácii Písma, k otvorenosti zboru pre okolité prostredie, k ochote zmeniť zaužívané poňatie hraníc cirkvi, vtiahnutie do zborovej komunity aj ľudí so zborom

len čiastočne identifikovaných. Ale spravidla je to spojené s horiacou láskou, ktorá dáva silu vsadiť svoj život do vzťahov, stať sa ochotným žiť a zdieľať svoj život s inými. A tu je budúcnosť a nenahraditeľnosť každej cirkvi Ježiša Krista: ochota kresťanov vstupovať do nezištných vzťahov lásky s núdnymi (nie ekonomicky myslené) tohto sveta so zvesťou evanjelia.

□

slabšie aj silnejšie stránky, a predsa si nás Boh používa. To ma naplňa nádejou.

Zakladanie zboru je tímová práca. Myslím, že bolo veľmi správnym rozhodnutím, že od začiatku je v Trnave celý tím ľudí, ktorí aktívne pracujú na Božom kráľovstve. Máme tu misionárov zo zahraničia, a mnohých ochotných Slovákov a vieme, že na to, aby sme nestagnovali, ale rástli, je potrebné, aby sme mali ruky a srdce na správnom mieste všetci. Osvedčili sa mnohé menej formálne aktivity: kluby tínedžerov, študentov, filmové kluby, rôzne tábory. Väčšina z nich tvorí len akýsi medzistupeň pre človeka hľadajúceho Boha. Snažíme sa o to, aby ľudia boli zapojení do práce v skupinkách. Je tak trochu prekvapujúce, že nielen v táboroch, ale práve v skupinkách sa viacerí aj obrátili. Snažíme sa, aby naše bohoslužby a kázanie každú nedeľu boli zrozumiteľné aj pre neveriacich ľudí. Naša skúsenosť je, že keď veriaci vidia, že to tak je, radi pozývajú svojich priateľov.

Materský zbor v Leviciach nám bol vždy oporou. Boli obdobia, keď sme boli ako stanica veľmi výrazne odkázaní na duchovnú starostlivosť zo strany Levíc. Sme však radi, že momentálne sme už podstatne viac životaschopní. Kazatelia, starší, aj predseda CB Ján Henžel, nás príležitostne navštevujú (Pavol Čech dokonca pravidelne), ale asi to najdôležitejšie, čo nám momentálne Levice poskytujú, je záujem o nás, sú nám k dispozícii, kedykoľvek to potrebujeme. To je obrovská praktická a pre mňa osobne aj emocionálna pomoc, hoci ju nie každý a vždy vidí.

ŽIAR NAD HRONOM

Gabriel Gajdoš

**20 000 obyvateľov... 3000 Rómov...
18% nezamestnanosť... 3 evanjelické
spoločenstvá... spolu nie viac,
ako 140 ľudí... 20 návštevníkov CB...
10 členov... dve kompletne rodiny...
jeden starý notebook... hlučný video
projektor... jeden frustrovaný misionár...to je miestna CB**

Misijná práca v Žiari nad Hronom sa začala neplánovane, no reakcia na evanjelium bola pozitívna, a tak vznikla potreba postarať sa o tých, čo uverili. Banskobystrický zbor sem vyslal prvého misionára Jozefa Fábika. Začiatky boli ťažké, nebolo žiadne zázemie, väčšina obrátených boli Rómovia. Bolo však zrejme, že Pán chce mať v tomto meste zbor CB. Tak sa v spolupráci s Radou cirkvi kúpil pre misionára byt. Napriek počiatovým ťažkostiam, bývalý kazateľ zboru Peter Prištiak prácu všemožne podporoval. Neskôr sa práce ujíma Jaroslav Maďar. Vysilenie, únava a čiastočná frustrácia zapríčinili jeho odchod.

V prvej etape života Žiarskej stanice sa vymenilo množstvo ľudí. Odkedy sme prestali požívať peniaze, Rómov ubúdalo. Tým sa trochu „vyčistili“ motívy patriť do kresťanského spoločenstva. Spôsob evanjelizačnej práce v porovnaní s 90 rokmi sa zmenil. Už nestačí, postaviť sa roh ulice. Nestačí jednorázová tret'otriedna prednáška, treba dlhodobé pôsobenie.

Má to zmysel?

Má! Boh chce požehnať a priznať sa k svojmu dielu. Počas pôsobenia stanice sa vystriedalo v tomto

spoločenstve asi 90 ľudí, ktorí opakovane navštevovali spoločenstvo, niektorí sa odsťahovali, iní odišli sklamaní, no verím, že Božia milosť neustále pracuje.

Slabinou, podľa môjho názoru, je absencia dobrých domácich konferencií. Pre malé spoločenstvo je to veľkým povzbudením. Nemáme miesto, kde načerpať silu a upresňovať koncepciu. Ďalším problémom sú rečníci. Nemáme ich. Máme kazateľov, ale potrebujeme „špecialistov“ zo zmocnením ku konkrétnej službe. Kazatelia vedia kázať takmer o všetkom, ale nie tak, ako si to misijná stanica vyžaduje. Osobné nasadenie do misijnej práce je nevyhnutné. Prináša celý rad ťažkostí, a improvizácií, ale inak to nejde. Boh si nepovolal na zvestovanie evanjelia anjelov, ale nás, nedokonalých a rôzne poznačených ľudí.

V Žiari nad Hronom sme na misijnom poli štyri roky. Bojujeme s mnohými ťažkosťami. Chýba nám materiálne zabezpečenie a vhodné stále priestory. Nie je dostatok služobníkov, verných v každom čase, obdarovaných ľudí k evanjelizácii, práci s deťmi a mládežou...

V zbore zostanú ľudia, ktorí sa stretnú s Bohom. Prežije zbor, kde sa káže znovuzrodenie. Ľudia zostanú v zbore, ktorý dáva aj citový rozmer. Tam, kde sa to nenaplnia, je stagnácia a hrozí zánik.

Prijímanie nových členov v Trnave

Kedysi

Dnes

foto: Ľubo Bechný, Lisa a Pierre van Vuuren

RÓMSKA MISIA V HLINNOM

PIERRE VAN VUUREN je z Juhoafrickej republiky. Tri roky študoval na biblickej misijnej škole v čase, keď Juhoafričania vysielali misionárov do sveta. Využil pozvanie Apoštolskej cirkvi v SR a začal pracovať pri Novom meste nad Váhom, neskôr v Košiciach. Keď sa dozvedel o potrebe pôsobiť misijne medzi Rómami, pocítil, že to by mohlo byť to miesto, ktoré hľadá. Vo workshop-e na konferencii v Čechách ho oslovila potreba evangelizovať rómsku spoločnosť a začal to vnímať ako Božie povolanie pre seba. Žil v Košiciach, v misijnej škole učil angličtinu a sám sa učil slovenčinu. Tu sa stretol s misionárkou Lisou z USA, ktorá tu študovala slovenčinu a mala misijnú prax v zbere CB. Prišla láska, manželstvo a dnes bývajú v Soli a vedú rómsku misijnú stanicu v Hlinnom nad Topľou. Na svojej ceste po východoslovenských zboroch ho tam navštívil Bohuslav Piatko.

V čom je podstata praktickej misijnej práce? Je to iba šírenie evanjelia, alebo aj čosi iné?

Samozrejme, ide o ľudí, ktorí sú odkázaní na sociálnu pomoc, ale ja nevidím svoj primárny zámer v tom, aby som ich pozdvihol sociálne. V misijnej škole nás učili, aby sme neboli jednookí, aby náš záber a naše pôsobenie nebolo úzkoprso zamerané len na to, aby sa tí ľudia obrátili a uverili, ale aby sme misiú vykonávali v širších súvislostiach, v celku, aby sme sa venovali celému človeku, rešpektovali jeho osobnosť. Verím tomu, že keď ľudia uveria, tak ich evanjelium zmení. To znamená, že keď uveria, po čase sa nutne zmení aj ich sociálne postavenie, návyky, ich celkový životný štýl. Nie je to však samozrejme a nepríde to zo dňa na deň. Ani ich netreba pretvárať na svoj, alebo náš obraz. Veď, napríklad, Rómovia majú svoju kultúru, svoj spôsob života, svoj prístup k práci. Do toho nemožno nejako tvrdo zasiahnuť, odsúdiť to. Aj keď sú to neraz len rôzne maličkosti, no pre nich to môže byť zásadné veci. Len taký malý príklad: na začiatku im bolo úplne jedno, čo bude s ich deťmi. Dnes je už pre nich celkom samozrejme, že chcú, aby ich deti chodili do školy, aby sa poriadne učili. Deti chodia na besiedku, učia sa a možno už majú lepšie základy do života, ako ich rodičia, lebo tí nedostali takúto šancu. Ale, napríklad, ani rodičia už nefajčia a nepijú, čo je obrovská zmena v ich živote. Máme tu dvoch, ktorí boli vážni alkoholici, keď sa obrátili, skočili s alkoholom a to zásadne zmenilo ich život.

Koľko členov má vaše spoločenstvo?

Pravidelne mávame okolo tridsať ľudí spolu s mládežou.

Ako na teba a na nich reaguje ostatná rómska komunita?

Veľmi odmietavo. Predovšetkým je to preto, lebo nie sme katolíci. To je problém, s ktorým sme sa stretli hneď na začiatku. Sme v týchto končinách prvá nekatolícka misia. A prvotná nedôvera vlastne pochádza z nerómskeho prostredia. Pre nich sme sekta. Aj miestny farár nás odmietol akceptovať. To trvalo asi rok, alebo trochu dlhšie. Ale potom prišiel na moju skupinku nový gréckokatolícky farár, sadol si, počúval, potom sme išli spolu na kávu a ja som sa ho pýtal, ako prijal Pána, on sa pýtal mňa a napokon sme začali spolupracovať. My sme dovtedy vôbec nemali možnosť nejako sa prezentovať, a zrazu nám umožnil predstaviť sa v kultúrnom dome na ich podujatí. Mohli sme tam mať kázeň a evanjelizačné vystúpenie. Raz nám pomohol aj materiálne, veci, ktoré dostal z Holandska daroval našej misii. Žiaľ, aj voči nemu bola nerómska komunita zaujatá, nepravdná, a tak odtiaľto odišiel. No jeho pôsobenie trochu ovplyvnilo ostatných Rómov, ale aj nerómskych obyvateľov, a nie sú takí odmietaví voči nám, ako na začiatku. Je to aj preto, lebo vidia, že sa tu dačo deje. Tento dom a pozemok boli strašne zničené, bolo to takmer smetisko. No ľudia vidia, že sme sa do toho pustili, opravili sme stodolu, dali aspoň trochu do poriadku dom, vypratali a vyčistili

záhradu, a začínajú sa na nás inak pozerat'.

Ako to v praxi funguje?

V pondelok je detský klub a dospelí majú modlitebné stíšenie. V utorok sme všetci spolu, v stredu je mládež a vo štvrtok zase spoločná skupinka. V piatok zvyčajne mávame evanjelizačné stretnutia. Ideme tam, kde nás pozývajú. Dost' pravidelne chodíme do Tušíc pri Michalovciach, kde máme stretnutia spolu s reformovanou cirkvou. To všetko sú stretnutia s Rómami. Naši ich oslovujú predovšetkým spevom. No nie všade sa darí. Stále hľadáme cesty, ako robiť túto prácu lepšie, ako sa im priblížiť, ako ich osloviť. Problém je v tom, čo som už hovoril – poznajú predovšetkým katolícku cirkev, tam sa sobášili, a keby odišli, tak majú problém s tým, že kto ich bude pochovávať... No keď sa pozerám na to, čo sa podarilo v Hlinnom, tak vidím, že to je naozaj božie dielo. Inde sme s evanjelizáciou boli úspešní aspoň v tom, že niektorí prijali Pána za svojho spasiteľa, že odovzdali svoj život Ježišovi, ale zväčša sme sa ďalej nedostali.

Vráťme sa ešte k tomu sociálnemu aspektu. Dáva toto spoločenstvo aspoň deťom nádej na iný život?

Celkom určite. Už som hovoril, že nefajčia, nepijú, učia sa pracovať. Niektorí majú naozaj otvorenú hlavu a asi aj dokončia školy. Ale každý, aj malý krok na božom poli je dobrý krok, a nesie svoje ovocie. ■

JÁN ROSA – ROSENBERGER

12. 10. 1909–29. 10. 1989

Pripravil: JOZEF UHLÍK

(Spracované s použitím článku
S. KRUPU: Ján Rosa – Rosenberger)

Pedagóg, zbormajster, kantor, hudobný skladateľ Ján Rosa – Rosenberger sa narodil v Ľubietovej, 2. októbra 1909 v rodine debnára. V roku 1928 absolvoval učiteľský ústav v Leviciach. Ako učiteľ pôsobil na základných a stredných školách v Očovej, Vrútkach a Bratislave. Vo Vrútkach sa spriatelil s Jánom Machajdíkom, ktorý bol hlboko veriacim človekom a členom Modrého kríža. Toto priateľstvo a neskôr aj členstvo v MK významne ovplyvnili jeho ďalší život. Bol učiteľom v nedeľnej besiedke a organizátorom hudobného života v bratislavskej pobočke spolku. V roku 1935 sa oženil s Boženou Krúpovou zo Starej Turej, s ktorou vytvorili rodinu otvorenú pre všetkých núdzných. Vychovali troch synov: Ľubomíra, Igora a Dalibora. Počas tzv. slovenského štátu pôsobil v domácom odboji. V roku 1941 strávil pol roka vo vyšetrovacej väzbe. Po prepustení v ilegálnej práci pokračoval a počas SNP aktívne podporoval partizánov v kraji pod Javorinou. V roku 1945 sa stal riaditeľom Ústavu pre telesne chybných v Bratislave (v súčasnosti Domov sociálnych služieb – Rosa). Po zrušení spolku MK sa spolupodieľal na snahe založiť na Slovensku slobodnú evanjelickú cirkev. Tieto pokusy však narazili na odpor režimu, a tak s viacerými bratmi a sestrami z bratislavskej pobočky MK našiel duchovný domov v zbere jednoty českobratskej, terajšej cirkvi bratskej. V roku 1959 ho odsúdili druhýkrát, tentoraz za kresťanské presvedčenie. Nekonformnosť v myslení a správaní spôsobila jemu a celej rodine hlboké ľudské poníženie, ale zároveň aj prehĺbenie dôvery v Boha. Po návrate z väzenia pracoval ako účtovník, vychovávateľ a vedúci výchovy v Inštitúte pracovnej rehabilitácie pre občanov so zníženou pracovnou schopnosťou. Citlivo vnímal problémy a ťažkosti ľudí okolo seba, s ktorými si nedokázali sami poradiť. Bol obdarovaný schopnosťou ujať sa ich, podporovať ich a viesť k osobnej zodpovednosti.

Hudbu študoval u hudobného skladateľa E. Suchoňa. Komponoval duchovné piesne, kratšie, ale aj niekoľkostranové kompozície, no veľká časť z nich ostala iba v jeho osobnom skladateľskom fonde. Svojím osobitným rukopisom nenechával nikoho na pochybách, že je to hudba z jeho vnútra, plná nedopovedaného, naznačeného, často vybiehajúca do nespevných výšok. Improvizoval ponorený do tónov, nepohyboval sa v harmonických plochách, skladal tóny k sebe podľa ich farby, sily v rytme, ktorý bol podriadený viac obsahovej ako melodickému líniu. Vážil si ľudovú hudbu, skláňal sa pred jej melódikou, harmóniou a čistotou. Dlhé roky bol organistom a dirigentom zborových spevokolov. Jeho ruky otvárali silnými oblúkmi brány pre vlny tónov vyjadrujúce silu emócií a myšlienok. Od roku 1954 sa podieľal na tvorbe celoslovenského kresťanského spevníka cirkvi bratskej, v ktorom je autorom nápevov 100 piesní a ďalšie hudobne upravil. Spevník vyšiel tlačou v roku 1969.

V poslednej etape svojho života venoval čas a energiu výstavbe zborových domov a kostolov v CB. Ján Rosa – Rosenberger zomrel 29. októbra 1989.

Vyznanie

Prívrženec sociálnodemokratických myšlienok, Ján Rosa, bol spočiatku ochotný podporiť socialistické ideály prezentované novou mocou. Podal si prihlášku do komunistickej strany. Nestal sa však jej členom, pretože neprešiel previerkami. Okresnému výboru KSS zaslal v roku 1952 list, ktorý vyjadruje jeho životný postoj. Vyberáme z neho:

„Základ, na ktorý som položil obsah, zmysel a cieľ môjho života je kresťanský. O tomto základe je pravý kresťan presvedčený v hĺbke svojej bytosti. Pri mojom kresťanskom presvedčení dovoľm si opraviť vaše označenie ako „idealistické“, a taktiež hanlivým pojmom pomenované ako „sektárske“. Život beriem serióznejšie, než by som hral úlohu, za ktorou nestojím. Moje ÁNO je áno a moje NIE je skutočne nie. S mojim presvedčením nechodím na trh, tento poklad môjho života nie je na predaj. Ak by ste chceli očistu strany prevádzať podľa receptu mešťanostu z Gogolovho Revízora: „...nekradne, ale dal som ho zavrieť, lebo môže kraďnúť...“, potom bude rozumnejšie prestať v obrane, nemá zmyslu. Taký som a takým aj zostanem. Presvedčenie, ktoré smiem vlastniť, je v mojich očiach viac než cena každodenného chleba. Bez tohto presvedčenia žiť nemôžeme, je podmienkou nášho života. Ak by som ale prekážal pracujúcemu človeku v jeho pohybe na vzostupnej línii ➤

Spomienky na Jána Rosu

O nás, cezpoľných študentov, sa starali všetky rodiny v spoločenstve. Ja so Slávkou Ďuriškovou (Fabrici) som najčastejšie chodila do rodiny Rosovcov. Bola to pre mňa obdivuhodná rodina, s takou som sa dovtedy nestretla. Brata Rosu sme oslovovali uječek, hoci nebol ešte taký starý. Hádám preto, že sa o všetky naše potreby priam otcovsky zaujímal a ockom sme ho nazývať nemohli. Brat Rosa bol vtedy riaditeľom Ústavu pre telesne chybných a priamo v ústave mali Rosovci na ten čas veľký služobný byt, v ktorom sme sa aj vďaka jeho manželke – tete Boženke – cítili ako doma. Brat Rosa svojich ústavných zverencov vnímal ako svoje deti, preto ho mali všetci radi. Cítil s nimi, lebo po úraze bol aj on čiastočne postihnutý. Získal si ich, ako aj nás študentov, svojou láskou. Prijímal nás všetkých takých, akí sme boli. Mal srdce ľudobníka – viedol nácviky spevokolu, spievali sme s ním okrem iného aj všetky tie nádherné „Spevy svedectva“ sestier Royových, ktoré vyšli tlačou po ich smrti v harmonizácii brata J. Machajdika. Všetko robil s radostným nadšením. Bol skromný, no veľmi bohatý. Bohatý totiž nie je ten, kto

má veľa majetku, ale ten, kto málo potrebuje a veľa dáva. Takého som ho ja poznala.

Stretnutie s bratom Rosom poznačilo mnoho ľudí, o tom sme sa presvedčili aj pri stavbe modlitebne na Cukrovej. Najúspešnejšie vybavoval veci na úradoch a pri zháňaní materiálu, pretože takmer všade natrafil na ľudí, ktorým vo svojej rozsiahlej charitatívnej činnosti kedysi pomohol a ktorí sa mu teraz za to chceli odvdčiť. Púšťal svoj chlieb po vode a teraz sa mu vracal, na úžitok nám všetkým.

Mária Matejová, Bratislava

Moje prvé stretnutie s uječkom Rosom bolo na jeseň roku 1947, keď som sa prihlásil na štúdium na Vysokej škole technickej. Ak by som mal charakterizovať veľmi stručne jeho život v rodine, v spoločnosti, v cirkvi, použil by som na to výraz stelesnené dobro. V septembri 1950 zrušili komunisti všetky spolky, a pred nami vystala otázka, čo ďalej. Zákomom o spolkoch sa z pôvodného vnútromisijného spolku stala naskôr „zakázaná sekta“ a potom „nepriateľská organizácia na rozvracanie republiky“. Pozornosť ŠTB sa sústredila

najmä na tých, ktorí bývalý spolok viedli. Rozhodli sa ich „riešiť“ súdnym procesom. 9. júna 1959 uväznili brata Luptáka a mňa. Na slobode boli vyšetrovaní brat Rosa a brat Hollý z Lubiny pri Starej Turej. V septembri 1959 odsúdil Krajský súd v Bratislave brata Luptáka na jeden a pol roka, brata Rosu na jeden rok, Jána Hollého na jeden a pol roka a mňa na tri roky. Proti rozsudku sme sa odvolali na Najvyšší súd v Prahe. Ten v novembri 1959 rozsudky potvrdil. Brat Rosa sedel v Ilave, brat Lupták a ja na Pankráci v Prahe. Pri amnestii 9. 5. 1960 nás prepustili.

Viem si predstaviť, ako sa uječek Rosa po skončení všetkých súdnych procesov uberá na konci roka 1959 svojou typickou chôdzou s malým uzlíčkom najnutnejších hygienických potrieb, aby nastúpil na výkon trestu v najťažšej 3. nápravnovýchovnej skupine. Musel tam vykonávať často najponižujúcejšie práce. Tak sa skončila jedna etapa „malých dejín“ Božej cirkvi. Pán Boh pripravoval ďalšiu etapu – výstavbu modlitebni.

Vladislav Matej, Bratislava

k lepším formám života Pravdou, ktorú ja vyznávam a o ktorej som sa presvedčil ako o istejšej istote než je zem, po ktorej chodím, tak ma právom môžete postaviť vedľa. Ach, želal by som vám, súdruhovia, aby ste pochopili, že najvyššou hodnotou je človek v jeho celistvosti fyzickej i duchovnej. K tejto pravde sa priznávajú aj strojcovia socialistického sveta. Moje námietky dovolil som si položiť na papier len ako hlas obrany človeka ako takého, bez zreteľa na to, že tak musím urobiť v spojitosti s mojou osobou. Tiaži ma zodpovednosť za celok, a preto som si privlastnil toľko odvahy a požiadal o právo povedať túto obranu. Toto právo mi zaručuje aj naša ústava, na ktorú sa odvolávam ako slobodný občan.“ Ján Rosa Rosenberger bol krátko nato odvolaný z funkcie riaditeľa Ústavu pre telesne chybných v Bratislave. ■

Vo väzení mu nechali Bibliu a notový zošit, do ktorého zaznamenal celý rad nových duchovných piesní. Do Biblie si kvôli nedostatku papiera robil poznámky. Na fotografii jeho Biblie na strane žalmov je z tohto obdobia tento zápis:

„Prečo Ti tak málo dôverujem, prečo pochybujem, že Tvoja pravica i berie, ale i dáva, švihá, ale radšej žehná? Ach, som biedny nevďačník, som ten najhriešnejší. Ale ja sa Ťa neprestanem báť, neprestanem očakávať. Nedám sa na cesty bezbožníkov, ktorí vlastnou silou si pomáhajú z ťažkostí. Nie, ja budem len na teba čakať.“

ZBOR HERMANOVCE NAD TOPLŤOU

Autorsky pripravil: BOHUSLAV PIATKO

Foto: SLAVO KRUPA a autor

Z histórie

Približne v päťdesiatych rokoch 20. storočia sa mladá učiteľka Mária Ondičová z Hermanoviec stretla v Prešove s veriacimi Jednoty českobratskej, ktorí jej vydali svedectvo o osobnej viere v Pána Ježiša Krista. Aj keď bola nábožná a chodila do kostola, viera sa nedotýkala jej praktického života. Preto sa rozhodla prijať Pána Ježiša Krista, ako svojho Spasiteľa. Spolu so svojou priateľkou Máriou Gogovou sa vrátili do Hermanoviec a začali o svojom znovuzrození svedčiť. Najprv medzi príbuznými, ale postupne sa v ich dome vytvorilo malé spoločenstvo ľudí, ktorí sa venovali štúdiu Biblie a modlitbám. Neskôr sa viacerí stali členmi cirkvi bratskej v Prešove, a tak tu vznikla tzv. stanica zboru. Stretávali sa v rôznych rodinách, neskôr trvalo v rodine Mičkovcov, ktorí upravili miestnosť vo svojom dome.

V deväťdesiatych rokoch začalo spoločenstvo uvažovať o stavbe modlitebne. V roku 1996 začali zbierať financie a pripravovať stavebný materiál. Po dlhšom hľadaní vhodného miesta im obec ponúkla pozemok na tzv. Sobutke, neupravenom a mokrom svahu na hornom konci dediny. Obdobie výstavby bolo nielen náročné pre všetky zúčastnené rodiny, ale aj obohacujúce, keď Pán Boh posielal nových a nových brigádnikov z domova i zahraničia. Zbierky domácich veriacich Boh znásobil viac ako 10-násobne. Stavba sa nikdy nemusela prerušiť kvôli nedostatku financií. Slávnostné ukončenie stavby bolo v nedeľu 21. septembra 2003. Zároveň vznikol samostatný zbor Cirkvi bratskej v SR.

VLAŇAJŠIE PODUJATIA

Opál – chatky

Awana Giraltovcie

Rómsky tábor

Brigáda na Ukrajine

Prvý misijný tábor OPÁL

Hlavnou udalosťou minulého roka bola výstavba táboriska OPÁL. K tomu sme sa zaviazali na členskej schôdzi. Výstavba sa začala už v apríli a ťahala sa až do júla. Vďaka výdatnej pomoci brigádnikov zo zahraničia, ktorú organizoval brat Don Oleson a Leroy Carson sme termín dodržali. V júli boli 4 nové chatky hotové. Pán Boh nás zachoval od väčších nepríjemností, úrazu a konfliktov. Samozrejme, najväčšou odmenou pre nás je skutočnosť, že táborisko sa začalo využívať. znamenal začiatok nového druhu práce s mládežou. Poznámka jedného účastníka: „Som rád, že som tam bol, všetky aktivity boli veľmi dobré a zaujalo ma slovo, ktoré som večer počul. Nikdy predtým som také niečo nezažil!“

Zemplínska Šírava

Ďalšou dôležitou udalosťou nášho zboru bol zborový výlet na Zemplínskej Šírove. Tentokrát sme boli dlhšie – od štvrtku rána. Naším hosťom bol Tibor Máhrík a hovoril o komunikácii v manželstve, rodine a cirkvi. Výlet ocenili rodiny s deťmi, lebo tie mali o program postarané (predovšetkým v bazéne).

Ukrajina

Letné misijné programy nasledovali jeden za druhým. Aj keď to bolo namáhavé, zároveň sme ocenili spoločné bývanie v nádhernej drevenici na Ukrajine.

Svadba Lydky a Via Gutových nepochybne patrila k zborovým udalostiam. Zdá sa, že to bol začiatok nového požehnaného obdobia, keď sa viac mladých ľudí rozhoduje pre manželstvo.

Noví členovia

11. novembra sme mali v zbere slávnosť spojenú s krstom

a prijímaním nových členov. Vďaka Bohu za Jeho dielo v srdciach ľudí.

Stanice

V **Medziankach** pokračovali biblické hodiny a nedeľné zhromaždenia. Početne sa spoločenstvo nezmenilo. Radi prichádzajú do Hermanoviec, ale vážia si aj spoločné chvíle v Medziankach.

V **Giraltovciach** pokračovali utorňajšie stretnutia, ktoré sú početne navštevované. Okrem toho sem prichádzal aj brat Pierre a slúžil Rómom z mesta. Od nového roka 2008 začíname s nedeľnými zhromaždeniami. Klub Awana pokračuje aj v novom školskom roku a na Vianoce pripravil pekný program pre rodičov. Sme vďační Bohu aj za tých, ktorí sa rozhodli dať sa pokrstiť, ale aj vstúpiť do zboru, či už ako prípravní, alebo plnoprávni členovia..

V **Hlinnom** sa toho udialo veľa. V júli sme kúpili zborový dom. Od leta sa teda zhromaždenia presunuli z rodín do tohoto objektu. Prinieslo to obživenie, nárast návštevnosti a iné výhody. Zároveň sa naša práca stala viac sledovanou v obci. Počas leta sa udiali dve veľké udalosti. V júli Hlinné navštívila skupina mladých ľudí z Levíc. Misijný týždeň znamenal nový prienik medzi ľuďmi v osade. Mnohí boli oslovení, najmä mladí ľudia.. Veľkou udalosťou bol aj rodinný tábor veriacich z Hlinného na našom táborisku OPÁL. Bolo tu takmer 70 ľudí.

Od septembra máme novú misionárku Majku Juhaščíkovú, ktorá pracuje s deťmi a mládežou.

Na záver poznámka. V roku 2008 uplynie 5 rokov od ukončenia stavby modlitebne a vzniku zboru. Radi by sme si to pripomenuli na spoločnej slávnosti v septembri. ▣

PETER PRIŠTIAK

Narodil sa 29. 9. 1964 v Leviciach v početnej kazateľskej rodine. Po skončení strednej poľnohospodárskej školy študoval na Strojníckej fakulte v Bratislave. Počas štúdia v ňom dozrelo rozhodnutie venovať svoj život službe Bohu a cirkvi, zatiaľ popri zamestnaní. Pracoval nejaký čas v strojárskom priemysle, keď sa však priženil do Banskej Bystrice, povolal ho tamojší zbor do kazateľskej služby. Od 1. 5. 1991 je kazateľom. Teológiu študoval v diaľkovom inštitúte BEE, jeden rok na misijnej škole All Nations Christian College v Anglicku a potom diaľkovo na Katedre evanjelikálnej teológie a misie v Banskej Bystrici. Po ôsmich rokoch služby v Banskej Bystrici ho povolal prešovský zbor za druhého kazateľa pre vidiek. Usadil sa s rodinou vo Vranove n. Topľou a odtiaľ dochádzal do jednotlivých zborových staníc. Keď dokončili výstavbu modlitebne v Hermanovciach prijal tam v roku 2003 miesto kazateľa.

Peter, pozrime sa tvojimi očami na duchovný život v zbore. Priznám sa, že sám sa po prvý raz stretávam s vyslovene dedinským zborom.

Má nejaké špecifiká?

Celkom určite má. Keď si vezmeme už len zamestnanie ľudí. Nie je také rôznorodé ako v mestách. Sú to zväčša robotníci, roľníci a pár živnostníkov. Aj život je trochu uzavretejší a izolovanejší od okolitého sveta. Je pravda, že sme uchránení pred mnohými problémami, ktoré sa vo väčších mestách riešia neraz až bolestivo. Mám tým na mysli otázky mravných zásad, závislostí od drog a podobne. Všetci ľudia tu na dedine, aj tí, čo nepatria do zboru, majú a držia určité zásady, a to je dobré. Komunita sa vzájomne sleduje a kontroluje. Ľudia sa nemôžu skryť za anonymitu. Platia tu prirodzené autority, mladí si vážia starších. Napríklad, Štedrý večer trávim spolu, lebo sú tu dôchodcovia, ktorí by ostali sami, keby bol každý doma. A vážim si, že prídu aj mladí, ktorí by si mohli nájsť svoj program. Spoločenstvo je tu kompaktnéjšie a solidárnejšie ako v mestách. To je určitá výhoda. Na druhej strane, život medzi mantinelmi môže byť aj nevýhoda. Tým, že sa všetci poznáme, je problém otvorene rozdiskutovávať niektoré veci. Výhrady jedného voči druhému sa tu neriešia a nevyjadrujú ľahko a slobodne ako v anonymnejšom prostredí.

Pokúšaš sa takéto situácie riešiť, alebo ich nechávaš plynúť?

v duchu známeho: čas vyrieši všetko?

To je veľmi zložitá. Sú to neraz intímne otázky a nie vždy si ľudia dovoľia do nich a o nich hovoriť. Sú to témy, do istej miery v tomto prostredí, tabuizované, o ktorých sa nehovorí. To je ešte pred nami. Všetci to cítime, uvedomujeme si, že nemôžeme ako zbor stále „len“ niečo robiť, organizovať slávnosti, brigády, spoločné akcie, ale že si musíme nájsť čas a cesty k tomu, aby sme začali spolu hovoriť. Nie všetci vo všetkom súhlasia napríklad s kazateľom, ale nikto to nepovie. Aj preto sme sa pustili do programu *40 dní putovania (Život s jasným cieľom)*, o ktorom sa vedie hodne diskusií. My sme si z neho vybrali model, v ktorom sa počas štyridsiatich dní zaoberáme jednou témou a stretávame sa v skupinkách. A boli sme v staršom prvejme prekvapení, že to zbor akceptoval. Spolu s ľuďmi z našich staníc z Giraloviec a Medzianok sme vytvorili asi desať skupín, s cieľom: začať sa rozprávať.

Prečo ste sa zamerali na misiu? Nemáte dosť vlastných problémov?

Ľudia v Hermanovciach boli vždy akční. Vždy boli ochotní a schopní vstúpiť do projektu, ktorý na začiatku možno ani nebol až tak dobre premyslený a pripravený. Ale cítili, že ho treba zrealizovať. To bolo aj pri stavbe modlitebne. V dedine neboli veriaci hneď akceptovaní, považovali ich za sektu, ktorá sa stretáva kdesi v býva-

lej maštali. Takže si povedali: Musíme pracovať, lebo neprežijeme. Ďalšou aktivitou, ešte v predošlom režime, bolo pašovanie Biblií do Sovietskeho zväzu. Organizoval to Janko Juhaščík, ktorý popri zamestnaní viedol stanicu, bol členom Rady a pašoval Biblie. Bola to celá partia mladých, ktorí pravidelne prevážali Biblie cez les za hranice. A boli za to aj uväznení. Tam niekde sa ukázalo, že tunajší ľudia sú ochotní ísť do niečoho bez veľkých debát. Po páde totality akoby im Pán Boh dal novú šancu zapojiť sa do jeho diela. A tak sa spojili dva prúdy, lebo aj ja som bol plný elánu misijne pracovať a zakladať nové spoločenstvá veriacich. A potom to už išlo akosi samé. Ale keby neboli pripravení miestni ľudia, rodičia dnešnej mládeže, nebolo by to také jednoduché. Veď je to veľká obeť pre rodinu, keď dieťa niekoľko týždňov cez prázdniny pracuje v tábore, potom ide ešte na ďalších desať dní na Ukrajinu, a doma je plno roboty.

Mal si niekedy pocit, že sa dačo nevydarilo, že to, čo sa stalo nebolo ono? A na druhej strane, čo konkrétne je pred tebou?

Sú chvíle, keď si človek myslí, že to nie je nič, čo je, že všetko je málo. Ale to sú len také chvíle vyčerpanosti, takže to nie je môj trvalý problém. Predo mnou je jedna veľká výzva, hľadať cesty, ako zapájať ľudí do služby, ako si vytvoriť tím spolupracovníkov, ako sa naučiť rozdeliť prácu a službu medzi viacerých. S týmto si veľmi ťažko viem dať rady. ➤

ALE NAJVÄČŠIA Z NICH JE LÁSKA

Krátená kázeň, Silvester 2006 (1. K 13, 8–13)

Koncom roka sa bilancuje, nuž skúsme aj my zbilancovať tento rok. Veríme, že Pán Ježiš nášmu spoločenstvu na „konci dediny“ dáva určité poslanie. Prichádzajú k nám ľudia, ktorí potrebujú dotyk Božej lásky, sprostredkovaný spoločenstvom veriacich ľudí.

Aká je to láska? Najlepšie to vyjadruje zoznam v 1. Korint'anom 13. kapitole, ktorú sme si tento rok čítali. Hovorí o tom, ako sa prakticky prejavuje Kristova láska v spoločenstve veriacich. Ono to samozrejme nie je ľahké. Pavol apoštol písal do zboru v Korinte, ktorý bol mimoriadne obdarovaný. Ich spoločné stretnutia neboli suchopárne, ale svieže, dotýkajúce sa životov. No aj v takom živom a duchovnom zbore chýbala vyspelosť v láske. Aj tam sa nachádzali vlastnosti ako závisť, pýcha, sebeckosť...

Na záver 13. kapitoly Pavol udáva tri dôvody, prečo máme predovšetkým usilovať o prítomnosť lásky:

1. Všetko je len čiastočné, ale láska je dokonalá (8–10)

Úprimná snaha kresťanov smeruje k poznaniu Božej vôle. Keď učenci chodili s Pánom Ježišom, kládli mu otázky a On ich vyučoval. Potom, keď vystúpil na nebo, zoslal im Svätého Ducha, ktorý ich viedol a usmerňoval. Známosť Božieho Slova, odkrývanie Božích tajomstiev, skúsenosť s Božou mocou, to sú atribúty prvej cirkvi, ktoré si prajeme mať aj my. Lenže musíme si uvedomiť, že všetko naše duchovné poznanie a skúsenosti sú len čiastočné. Cesta viery je ako nočná prechádzka lesom, pri ktorej si svietime sviečkou.

Ale keď „príde plnosť...“ Na čo Pavol myslí? Tou plnosťou bude nastolenie Kristovej vlády, kráľovstvo spravodlivosti, príchod Božej slávy. Vtedy to čiastočné pomíne. Cirkv už nebude odkázaná na vyučovanie, zjavenie, skúsenosti, ktoré dnes hľadá a potrebuje. To jediné, čo zostane bude láska. Ak sa teda dnes učíme trpezlivosti, dobrotivosti, ... robíme to preto, lebo tieto dokonalé prejavy lásky najviac odrážajú vlastnosti prichádzajúceho Božieho kráľovstva.

2. Oproti láske sú všetky schopnosti iba detinské (11)

Druhý oddiel dáva do kontrastu uvažovanie dieťaťa s múdrosťou dospelého. Pavol prirovnáva celý súčasný vek obdobiu detstva. To znamená, že až kým nepríde Pán Ježiš na túto zem, až kým ho nestretneme, budú všetky naše prejavy, a všetky naše schopnosti len detskými. Najlepší kazateľ, či „prorok“ rozumie Božím veciam asi tak, ako malé dieťa rozumie svetu dospelých. Len čiastočne a v mnohom skreslene.

Jediná schopnosť, ktorá v sebe má znaky dospelosti je láska. Keď sa zbavujeme závisť, pýchy, škodoradosti, dospievame, približujeme sa k Božiemu kráľovstvu, nadobúdame to správne porozumenie.

3. Božia láska zostáva tajomstvom, ktoré raz bude zjavené (12)

Pavol apoštol, učiteľ a prorok hovorí: „*doteraz vidíme len hmlisté obrazy...*“. Božie kráľovstvo vidíme len akoby v zrkadle. Raz však budeme vidieť Boha tvárou v tvár. Raz ho spoznáme tak, ako Boh teraz pozná nás. Pozná, čiže miluje. Dokonale. Skrze Pána Ježiša Krista. Veríme, a máme nádej, že raz túto lásku plne pochopíme a opätujeme. Preto Pavol na záver spomína vieru, nádej a lásku. To sú tri vlastnosti, ktoré nás spájajú s Božím kráľovstvom. Ale najväčšia z nich je láska. Prečo? Lebo keď sa učíme praktickým vlastnostiam lásky, potom je zrejmé, že Duch Svätý v nás pôsobí, mení nás a robí nás stále viac podobnými Kristovi.

Keď teda berieme do úvahy tieto Pavlove slová, potom mnohé, o čo sme sa tento rok usilovali, asi nie je až také dôležité. Lebo ak sme pritom nepokročili v láske, potom sme sa málo pripravili na stretnutie s našim Pánom. A platí to aj naopak. Ak sme počas roka niečo nestihli, ale naučili sme sa odpúšťať, byť zhovievavými, trpezlivo niesť, potom mal tento rok pre nás význam.

□

Som človek, ktorý si vie naložiť na plecia dosť, a ťahať do úmoru. Lenže na to doplácajú iní. Mám rodinu, mám manželku a deti... V lete je tu akcia za akciou. A ja neviem povedať bratom, už nevládzem.

Nie je to chyba z tvojej strany, že možno málo dôveruješ ľuďom, možno máš zbytočný

pocit nezastupiteľnosti?

Iste, musím sebakriticky povedať, že vždy, aj keď si to človek nechce priznať, tak mám pocit, že by som to vedel aj lepšie urobiť, lepšie dotiahnuť. A to je môj problém, ale učím sa. Teraz máme skupinky a neviem ani jednu. Občas aj premýšľam, či som dobre urobil, občas ma pochyty úzkosť, či to ide správne..., ale začínam sa učiť

dôverovať. To isté platí v mnohých ďalších praktických otázkach. Učím sa, že môžem byť užitočnejší, keď viem, organizujem, motivujem, ako keď sa snažím všetko robiť sám. Potom trpí moje hlavné kazateľské poslanie. Takže to je výzva, ktorá je predo mnou: dôverovať iným, a preniesť časť zodpovednosti na iných.

□

STRATENÁ GENERÁCIA?

*Pri mojej návšteve Hermanoviec sme s Prištiakovcami dlho do noci hovorili o potrebe viesť dialóg, nahlas pomenúvať problémy, ale aj o tamojšom zbore, o odchádzaní mladých. A mal som pocit, že to ho trápi najviac, že je tu dačo nevypovedané. Je pravda, že kraj je tu chudobnejší, pracovných príležitostí pomenej... Ale toto bolo trochu o inom. Rozhodli sme sa, že o tom sa porozprávame so zainteresovanými a niektorými členmi zboru. Na druhý deň prišli: **VIERA ŠRANKOTOVÁ** z Medzianok, **LADISLAV MIŽÍK**, **JÁN LIPTÁK** a **SLAVO KRUPA**. Náš nočný rozhovor zhrnul **PETER PRIŠTIAK**.*

P. Prištiak: Pustili sme sa do diskusie, ktorá nie je celkom bežná, a možno ani toto stretnutie nebude také, na aké sme zvyknutí. Ale chceme hovoriť otvorene. My sme zbor, v ktorom sú zastúpené všetky generácie. Keď som prišiel do Hermanoviec, tak ma povzbudilo, že je tu dosť mladých a počas stavby modlitebne, bola mládež zapojená do práce naplno. Vlastne to bolo na ich pleciach. Takmer celá jedna generácia dokončila školy, chlapci boli po vojenčine a nemali zamestnanie, ktoré by ich vyťažovalo. Tri roky strávili na stavbe modlitebne. Po jej dokončení sa zbor pustil do duchovnej práce, začali sme s misijnými pobytmi na Ukrajine, rozbehli sme anglické tábory a ďalšie aktivity. A vtedy sa stalo niečo zvláštne. Mládež, ktorá prežila spoločne a duchovne intenzívne obdobie výstavby, sa do týchto aktivít zboru nezapojila. Prežili na stavbe tri roky, a zrazu bolo treba začať žiť svoj vlastný život, nájsť si prácu, založiť rodiny... A tu prišli problémy. Nevedeli sa zamestnať a nakoniec sa po dlhšom uvažovaní rozhodli odísť do Írska. Takže sme vlastne celkom nečakane, a v dosť krátkom čase stratili desať, možno aj dvanásť mladých ľudí. A všetky aktivity, ktoré sme robievali, robila vlastne až ďalšia generácia, vtedy ešte dorastenci. No, v každom prípade, stratila sa prakticky celá jedna generácia. Ako kazateľ som rozmýšľal aj o tom, či som im venoval dostatok pozornosti, či som im dobre rozumel,

či som ich skutočne počul, či som im bol oporou v časoch najťažšieho rozhodovania, keď sa stavali na vlastné nohy? Možno som naozaj nič viac nemohol urobiť. Ale možno som mohol... Najmä, keď si uvedomujem príčiny, o ktorých sa hovorí.

No aby som nezabudol na nič, a nič pred vami ani neúmyselne netajil, dotkol som sa ešte jednej háklivej veci. Povedal som, že v dedinskom prostredí je vzťah medzi rodičmi a deťmi trochu iný, ako v meste, že tu deti trochu viac vnímajú autoritu rodičov, akoby necítili úplnú slobodu v rozhodovaní, pri vyletení z rodičovského hniezda. Alebo, lepšie povedané, zostať doma, ale ísť už svojím smerom, mať svoju vlastnú filozofiu života, svoj pohľad na život.

Lacko, vy ste z generácie, o ktorej je reč. Jeden z tých, čo neodišli. Ako to vidíte vy?

L. Mižík: Keď sa stavala modlitebňa, dosť to bolo na pleciach mládeže. Ak by som to mal zhrnúť, videli sme to tak, že my sme tu trávili svoj čas, robili sme, a keď bolo všetko hotové a dali sa už zbierať plody, prišiel zbor, a my sme sa ocitli na vedľajšej koľaji, nikto nepočúval, čo sme hovorili a čo sme chceli.

V čom konkrétne?

L. Mižík: Išlo napríklad o túto miestnosť, kde sedíme. Keď sme to stavali, tak sme si predstavovali, že to

bude miestnosť mládeže. Staršovia si tieto naše hlasy ani nevšímali, museli sme tvrdo o ňu zabojovať.

Ak tomu dobre rozumiem, cítili ste sa, ako stavitelia, odstrčení?

L. Mižík: Asi tak by sa to dalo povedať. Jednoducho, nikto nás nepočúval. V staršovstve sme mali jediného zástupcu, a keď predkladal naše požiadavky, mal pocit, že si to nikto ani nevšimol, alebo to rovno zmietli zo stola. Peter spomínal, že nevie, či mohol dačo viac urobiť, my si myslíme, že mohol. A to bol vlastne aj jeden z dôvodov, prečo ostatní odišli do Írska. Možno najväčší. Keď odchádzali, boli dosť znechutení z toho, ako to tu fungovalo. Ktorísi z nich mi pri jednej návšteve povedal, že keď je tu, hneď by sa vrátil do Írska, lebo vidí, že sa nič nemení. Ale keď je v Írsku, najradšej by sa vrátil, aby tu dačo mohol spraviť. Možno bolo na príčine aj to, že okrem nášho zástupcu, neboli v staršovstve naši rodičia, až na jedného, ale rodičia terajšej mládeže. Takže ani takto, cez rodičov, sme sa nemohli presadiť. Tu tak trochu platí, že rodičia počúvajú radšej svoje deti, ako cudzích. Hoci, myslím si, že keď je niekto vo funkcii, mal by počúvať všetkých. Dnešná mládež to má oveľa jednoduchšie, ako sme to mali my. Teba povedať, a Peter to aj spomenul, že takisto vtedy, ako aj teraz, sú ťahúňmi zboru v týchto aktivitách mladí ľudia. Či už ide o anglické tábory, misiu na Ukrajinu a iné.

Zhrniem to teda: Máte pocit, že tí, čo ťahajú zbor majú v ňom malé slovo, nevedú ho...

L. Mižák: Asi tak.

Ján Lipták: No, ja som bol v tom čase v staršovstve. Pokiaľ ide napríklad o túto miestnosť, my sme si mysleli, že kazateľ potrebuje slušnú pracovňu, kde bude môcť prijímať aj návštevy. Ale získali ste ju a je to v poriadku. Pokiaľ ide o tých, čo odišli: Nepovedal by som, že toto bol dôvod ich odchodu. Ja som to vnímal inak. Mladí skončili školy a brali robotu, aká bola. A nedá sa povedať, že by tu neboli pracovné príležitosti, len treba dochádzať. Aj ostatní dochádzajú tridsať kilometrov do Prešova za prácou, a sú tu. V akomsi očakávaní, že Pán Boh po čase požehná aj túto námahu. Jednoducho sa dokážu trochu uskromniť, lebo zárobky naozaj nie sú veľké. Aj za našej mladosti sme mohli odísť, hoci vtedy len do Prešova. Boli lacné bytovky, bola robota. Mohli sme sa odstáňovať. Ale vďaka prístupu starších, spomeniem predovšetkým brata Juhaščíka, sme zostali a budovali zbor. Preto je tu pomerne veľký zbor. Všetci sme začínali biedne, aj na vtedajšie časy to bolo málo, ale zostali sme, lebo sme cítili zodpovednosť aj za toto spoločenstvo. Boli problémy aj vtedy, ale s Božou pomocou sme ich inak vnímali, a sme ich tak riešili, aby sme nemuseli odísť. To mi pri dnešných mladých trochu chýba. Zápas nielen za seba, ale aj za zbor. Ani nás veľmi starší nepočúvali a prežili sme. Keby si každý hľadel len svoje, tak by sme neprežili. Ťažko sme niesli ich odchod, ale ja verím, že príde čas, keď spoznajú, čo znamená zbor a domov a že sa vrátia.

L. Mižák: Oni sa určite vrátia. Lebo už sa aj tu dá nájsť porovnateľná práca. Ale možno bolo aj dobre, že odišli, lebo zrazu o nich každý vie, a všímajú si ich.

J. Lipták: No ale ty si zostal a Pán Boh ťa požehnal tak, že si sa dostal aj k práci, ktorá ťa baví, a aj slušne zarobíš. Možno tu niekde je ten zásadný problém. Sú dnešní mladí ochotní niečo obetovať, žiť v zložitejších podmienkach, ale doma. Takže nie som si celkom istý, že prvotnou príčinou bolo slabé alebo žiadne postavenie v zbere, ale skôr neľahký sociálny výhľad... To zborové možno

bolo len poslednou kvapkou, ktorá sa vždy nájde, keď ju človek chce nájsť.

L. Mižák: Ja sa predsa ešte jednou poznámkou vrátim do minulosti. Keď sme začali stavať, boli sme mládežníci, keď sme stavu dokončili, boli sme dospelí mladí ľudia, a to si nikto nevšimol. Všetci sme túžili po tom, aby ste nás brali vážne, nie ako deti. A to sa nestalo. Ja nie som žiaden hrdina, ktorý sa obetoval. Neodišiel som zo zdravotných dôvodov. Vonku by som neprežil. A keď som už teraz uvažoval, že by som išiel za nimi, sami ma odhovárali, aby som nešiel, že sa mám oveľa lepšie ako oni, že možno lepšie zarobia, ale sú bez zázemia, sú sami, a celkom určite sa vrátia.

Čo na to Viera Šrankotová, ktorej dve deti sú v Írsku?

V. Šrankotová: Počúvam a verím Lackovi, že hovorí z duše, lebo to prežil a sú tam jeho kamaráti. Ale myslím si, že ak neboli pochopení, tak nie preto, lebo nebol záujem, ale bolo to veľmi ťažké obdobie. Bola práca, bola mládež, bol zbor a vo všetkom sa začínalo. Aj moje deti odišli. A myslím si, že to Pán Boh dovolil preto, lebo niektoré z týchto detí si tu nevedeli nájsť miesto, ako sa hovorí, nevedeli sa zместiť do kože. Lebo všetko mali, rodičia im zabezpečovali čo sa dalo. Tak išli na skusy a stavajú sa na vlastné nohy. Ale tam sú vystavení všetkým útokom a nástrahám sveta. Je to útok peňazí, a keď tie sú, útok na ich použitie, dať desiatky, nedať desiatky, chodiť do zboru, nechodiť... s tým bojujú. Viem, že im nie je ľahko. Robia aj v sobotu aj v nedeľu... Málo sa stretávajú, a keď sa nebuduje obecnosť, nebudujú sa vzťahy, príde pokušenie a sú sami. A toto si už uvedomili. Sceľuje ich to a pochopili, že jeden bez druhého nemôžu. A od detí viem, že keď sa vrátia do Írska z dovolenky, teda z Hermanoviec, rozprávajú o tom, čo zažili, donekonečna. Túžba po domove sa zväčšuje. A to ma teší. Čoraz viac žijú s nami. Pomohlo im to, že sa osamostatnili, skúsili svet bez zborového zázemia a rodičov, a podstatné je, že sa vrátia.

Slavo, ty si prišiel do Hermanoviec práve v tom rozporuplnom čase. Stavba modlitebne

sa chýlila ku koncu, mládež odišla. Ako si to vnímal ty?

S. Krupa: Mládež tvorila takú veľkú rozsiahlú skupinu, že si asi nerozumeli ani medzi sebou. Starší mládežníci si už nemajú čo povedať s tými najmladšími. To je prirodzené a je to aj teraz. Každá veková skupina má svoje problémy, a tie sú pre nich najdôležitejšie. V čase môjho príchodu do Hermanoviec toto do istej miery vrcholilo. Mladší ukazovali na chyby starších, čo neprispievalo k dobrým vzťahom. Ale tak je to prirodzené v zdravom spoločenstve.

P. Prištiak: Asi rozumiem, čo povedal Laco. My sme na staršovstve mali pocit, že sme vypočuli mladých, ale možno oni ten pocit nemali. A to mohol byť problém, keď ide o stret rôznych generácií. Naučiť sa skutočne počúvať toho druhého, je umenie. Napríklad, keď starší hovoria mladším o zápasoch a obetiach pri stavbe modlitebne, tak tí mladší si povedia: No a čo? Je to len pár múrov, je to len stavba, my už chceme ísť ďalej. Asi to nevieme dosť dobre povedať, čo za stavbou stálo, že to boli nesmierné obete rodín, ktoré sa niečoho zriekali v prospech zbierky, že to boli príkoria okolia... Možno to tak vyzerá, že teraz iba mladí ťahajú, a starší sa nezapájajú. Ale oni už svoje najintenzívnejšie a vyčerpávajúce zapojenie majú za sebou. Asi sa potrebujeme naučiť vysvetľovať a počúvať sa navzájom tak, aby ten druhý nadobudol dojem a istotu, že chápe nás, že rozumie o čom hovoríme, ale aj to, že my chápeme jeho a že ho počúvame s plnou vážnosťou. A mám pocit, že toto nám chýba a odchod mladých do Írska musí byť pre nás všetkých poučením. Ja za nimi občas idem do Írska. A mám pocit, že tam sa vieme akosi lepšie vzájomne otvoriť, na čo sa v tom ruchu zborového života nenašiel čas. A to je problém. Aj dnes, teraz, je plno roboty, ale našli sme si čas, sadli sme si a počúvame sa. Ale v bežnom živote nám to akosi uniká.

S. Krúpa: Ešte k tým odchodom. Je to samozrejme problém celého východného Slovenska. Mládež odchádza do škôl a väčšina tých, čo napríklad študujú v Bratislave, tam aj zostanú. Založia si rodiny a už sa nevrátia. Potešiteľné je, a treba za to ďakovať Pánu Bohu, že títo sa vrátia. ■

CEZ SKYPE DO ÍRSKA

*Na stretnutí v Hermanoviciach sme hovorili o mladých Hermanovčanoch bez nich. Cesta Petra Prištiaka za nimi ma inšpirovala k tomu, aby sme využili možnosti dnešnej doby, a spojili sa. Predsa len sa mi dôvody, ktoré zazneli v besede, zdali trochu prisilné, hoci, pripúšťam, že nepochopenie môže byť silným argumentom na odchod. A tak sme využili Skype, mladí v Killarney sa stretli v byte Petra a Noemi Pálenčíkovcov, dokonca mali aj kameru, takže sme sa porozprávali, akoby sme boli spolu, hoci spojenie nebolo najlepšie. Prvý sa do diskusie zapojil **DANIEL ONDIČ**.*

Ja som sa v Hermanovciach mal dobre. Nič mi tam nechýbalo. Ale chcel som sa trochu rýchlejšie finančne osamostatniť. Robota je v podstate všade rovnaká, len tu je lepšie platená.

Otázky sú veľmi jednoduché:

Prečo si odišiel? Chceš sa vrátiť domov? Ak áno, kedy?

D. Ondič: Na to myslím každé ráno. Teda na návrat. Je totiž čoraz viac dôvodov na to, aby sme sa vrátili. To, čo hovoril na vašej besede Laco, nebol môj dôvod. Ja som odišiel vyslovene preto, aby som sa rýchlejšie dostal k peniazom a mohol sa osamostatniť. Veď som doma mal prácu, ale slabšie platenú.

Potom sme už hovorili o ich živote v Írsku, a napriek tomu, že som sa viac-krát vrátil k problému, ktorý sa vynoril pri mojej návšteve v Hermanovciach, nikto z tých, čo boli na druhej strane Skypu, svoj odchod nespájali s neporozumením zo strany cirkvi. Možno, po rokoch, sa názor trochu zmenil, ľudia dozreli, a to, o čom sa možno pred rokmi aj rozprávali, a mysleli si, aspoň niektorí, že je pravdou, v skutočnosti nebol pravý dôvod odchodu. Avšak Peter ONDIČ príčinu niekdajších zdanlivých rozporov, a príčinu svojho odchodu pomenoval veľmi jasne: „Mne to prišlo vhod. Privítal som možnosť zmeny, že som mohol odísť aj z domu, aj zo zboru.“

Podstatné je, že sa chystajú na návrat. Tešia sa na nich doma, oni sa tešia do-

mov. A nikto neočakáva žiadne rozpory, len sú o skúsenosť bohatší.

Ja sa ešte niekoľkými slovami vrátim do Hermanoviec. Asi by som bol odchádzal z tejto návštevy trochu v rozpakoch, že sme otvorili tému, ktorá potichu driemala kdesi v kúte, mnohí ju v sebe nosili, a nedotiahli sme ju, pretože aktéri boli mimo. No keď mi Peter Prištiak pri rozlúčke povedal: „Ďakujem Bohu, že sa to nahlas povedalo a pomenovalo. Hneď mi je ľahšie“, uvedomil som si, že už to je dobré. A to som vôbec netušil, čo mi povedia Hermanovčania z Írska. A tak na záver iba zopakujem jednu z myšlienok z rozhovoru s Petrom Prištiakom: Počúvať, dôverovať iným, a preniest časť zodpovednosti na iných.“ To je cesta, ktorá prinesie skôr či neskôr ovocie. ■

Ilustrácie: DANIEL PASTIRČÁK

DIALÓG

mladých

1/2008, I. ročník

editorial

Časopis Dialóg sa pripravoval dlho, a hoci začal vychádzať s problémami, už chytá dych. Doteraz sa však svojim obsahom orientoval viac na strednú a staršiu generáciu. Keďže cirkev bratská je do veľkej miery cirkvou mladých ľudí, privítali sme ponukou vedenia redakcie, aby sme sa aj my mladí zapojili do jeho tvorby. A tak vznikla naša samostatná príloha, zatiaľ na menšej ploche, ale po čase..., uvidíme.

Každá mládež má svoje vlastné problémy, vlastné aktivity, a len málokedy sme v takom blízkom kontakte, aby sme sa mohli o nich porozprávať, poradiť si v oblastiach, v ktorých sme niektorí menej, iní viac skúsení. Preto chceme tento priestor využiť na vytvorenie fóra mladých. A tak hneď na úvod prichádzame s „horúcou témou“: sex a láska. Alebo láska – manželstvo – sex...? Zapojte sa...

foto: L. Bechný

Evica Kianičková
vedúca redaktorka

pozdrav na úvod

Moja dcéra sa od detstva venuje koňom. Jazdí westernové disciplíny. Keby si niekto myslel, že je to snobská záľuba rozmaznanej Bratislavčanky, mylí sa. Robiť na ranči je tvrdá chlapecká robota. Možno už iba starší ľudia z dedín vedia, čo je to starať sa o dobytok: od kŕmenia a kydania hnoja, až po stohovanie balíkov slamy a sena. Väčšina členov westernového klubu sú dievčatá. Takmer všetkým ten detský zápal vydržal až do vysokoškolských čias.

Prečo o tom píšem? Dialógu mladých sa ujali dve dievčatá, Eva Kianičková a Naďa Máhriková. Verím, že ho roztlačia a vydržia, lebo to bude tvrdá práca, a kolotoč vydávania je neúprosný. Verím, že sa k nim pridajú aj ďalší, lebo samy to neutiahnu.

Niektorí si myslia, že mladí kresťania majú tie isté, alebo podobné problémy, radosti a starosti, ako my dospelí, a že možno ani netreba otvárať túto prílohu. Možno si to myslia aj mnohí mladí, ktorých uspokojuje elektronická komunikácia. Je rýchla, nevyžaduje až takú zodpovednosť, znesie všeličo. No myšlienka vytlačená na papieri má trochu iné dimenzie, a myslím si, že táto podoba komunikácie ešte dlho bude mať miesto v mediálnom priestore.

A čo očakávam od Dialógu mladých?

Že mladí otvorene vyjdú so svojimi problémami na svetlo, že budú klásť otázky a hľadať odpovede, že budú diskutovať a navzájom sa spoznávať, že budú voči sebe tolerantní, a pri rozdielnych pohľadoch a názoroch budú hľadať cesty, ktoré sa nebudú na križovatkách rozchádzať, ale, ak už nie spájať, tak aspoň približovať.

Zakázané, tabuizované témy nie sú a verím, že nebudú ani v tejto prílohe. Aspoň nie zo strany vedenia redakcie. Pokiaľ to nebudú „neužitočné škriepky, ktoré plodia rozbroje“ (2Tim 2, 23).

Vám dvom, ktoré ste sa podujali viesť Dialóg mladých, želim, aby ste tvorili a viedli túto prílohu v duchu slov apoštola Pavla, ktoré adresoval Korinťanom: „*Všetko je dovolené, no nie všetko osoží. Všetko je dovolené, no nie všetko buduje*“ (1K 10, 23-24). A vám ostatným, ktorí sa zapojíte do tvorby tejto prílohy, želim, aby ste si tento Pavlov odkaz osvojili.

Bohuslav Piatko
vydavateľ

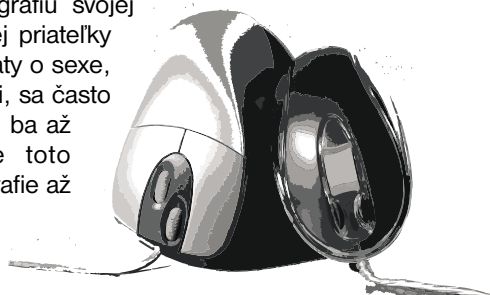
horúca TÉMA

zradné vody internetu

Teenager, internet a sex predstavujú trojicu silných pojmov, ktoré pri veľmi dobrom rozpoložení môžeme aj všetky súčasne označiť za veľmi pozitívne. Mladí ľudia však niekedy nielen robia, ale aj sami majú vážne problémy (starší, nezabudnite); internet je občas aj dobrý sluha, ale veľmi zlý pán a sex – to je odveký oheň, ktorý hreje aj niči.

Sex je vynikajúci Boží vynález pre ľudí, ak ho užívame v osobnom vzťahu vyjadrenom láskou v manželstve. V tomto kontexte na ňom výslovne spočíva Božie požehnanie. No konzumovanie odosobnenej nahoty, perverznosti, obscénosti (= pornografie) krátkodobo uspokojuje emocionálny záujem o sex, ale zároveň roztáča špirálu túžby vidieť viac, častejšie, a žiaľ, aj drsnejšie. Vizualna a fyzická oblasť informácií takmer bezhranične dominuje. Citová a duchovná sféra sexuality je tragicky zanedbávaná a deformovaná. Žena je pornografiou zmenená na vec, ktorá ukája mužov. Mali by sme sa pýtať sami seba, keď chceme kliknúť na niečo také, či by sme tam vystavili podobnú fotografiu svojej mamy, sestry, najlepšej priateľky alebo snúbenice. Debaty o sexe, najmä medzi chlapcami, sa často vyznačujú cynickosťou, ba až brutalitou. A presne toto ponúka špirála pornografie až po otroctvo závislosti.

Internet je aj pre túto oblasť ľudských

záujmov úžasne silným a nebezpečným priestorom.

Ponúka anonymitu, obrovský výber pri ľahkej dostupnosti. Nemá hranice, hodnotovo usporiadané informácie, nerozlišuje nebezpečenstvo, neberie ohľad na toho, kto sedí pre monitorom. A tam je zvedavý mladý človek (a tiež, koľko dospelých), často na bojovom chodníku s dospelými, s túžbou vedieť, vidieť, poznať svet aj to, k čomu ho vedie vlastná sexualita. Ak nemá múdreho sprievodcu, ak nevie o rizikách, jeho myseľ a duša sa môžu rýchlo premeniť na odpadkový kôš. Svedomie zafašuje pocity viny a sklamanie zo seba. To poznačí aj jeho úprimné túžby niekoho milovať a byť milovaným.

Zvrátená „genialita“ autorov fotografií, videí, hier a klipov je v tom, že reagujú na otázky a najhlbšie procesy, ktoré v sebe všetci nosíme. Ich odpoveď Boha odstránila a z človeka urobila stred všetkého. Život bez Boha sa však stáva skôr či neskôr peklom – čo dokazuje poctivý bližší pohľad na dôsledky prevrátenej a zvrátenej sexuality. Tie otázky je potrebné brať vážne a odpovede na ne sú dôležité. (Keď som ja bol teen, tak mojím pokušením nebol internet – neexistoval, ale napríklad poštové známky s maliarskymi aktmi nahých žien. Tak sa skúste opýtať, ako skončili. Určite zareagujem. stefan.evin@cb.sk)

Štefan Evin

o skvelom božom nápade

Stručne a k veci. My, kresťania, sme asi čudáci, lebo hovoríme, že predmanželský sex nie je správny. To si zrejme myslí väčšina tých, čo to s Bohom nemyslia vážne. Netvrdím, že predmanželský sex prináša iba strašné traumy, nenaplnené očakávania, nechcené tehotenstvá. Hoci to všetko je realita. Chcem však napísať niečo z toho, čo prináša čakanie so sexom až po svadobnú noc. Sex je o dávaní. Krásny Boží dar. Skvelý nápad. Až manželstvo je bezpečné miesto, kde sa môžete jeden druhému odovzdať. A neobávať sa, že to, čo dávaš, ti bude o pár týždňov odcudzené. Sex je tiež o prijatí. Odhališ svoju najintímnejšiu stránku tomu, komu veríš, že si nerozšíri svoj repertoár, ale teší sa z teba a prijíma ňu. Ste ďalší pár pionierov, ktorý nachádza svoju cestu. Na to potrebujete čas a miesto. Bez strachu, že vás niekto nacytá, v lepšom pohodlí ako je sedadlo auta. Ste akceptovaní okolím – vašou rodinou, zborom, štátom. Intimita, ktorá je medzi vami, nepatrí nikomu inému. Ťažko sa to vyjadruje slovami, ale ľahko a príjemne sa to prežíva. Som presvedčená, že čakanie so sexom do manželstva je najlepšia cesta. Boží návod na život je optimálny. Zrejme to bude preto, lebo je našim Stvoriteľom.

Jana Kohútová

čo nové v mládežiach?

trnava

Asi najzaujímavejšia a najviac spomenutá hodná akcia našej mládeže v poslednom období je ekumenická mládež, alebo tzv. Mládež United.

Asi každé 3 mesiace sa v Trnave koná spojená ekumenická mládež, na ktorej sa zúčastňujú všetky evanjelické mládeže z trnavských zborov. Cieľom je spoznať ostatných mladých

z iných spoločenstiev, spriatelíť sa a spoločne uctievať Boha. Táto posledná s podtitulom „Kam kráčaš ty?“ naplnila očakávania, dokonca ich možno aj prevýšila. I keď nás bolo tento raz pomenej, práve to vytváralo priestor pre skutočne „rodinnú“ atmosféru. Vynikajúce slovo mal mládežnícky pastor ECM, a ne jeden mládežník si určite položil otázku, kam skutočne kráča, a ešte možno aj dôležitejšiu, koho má po boku. Zvyšok večera sa už niesol v duchu vynikajúcich chvál, bláznivých hier (vedeli ste, že sa dá vytvoriť veta dlhá

više 35 slov začínajúcich na P, tak aby skutočne dávala zmysel? :) No, zmysel... dajme tomu...) a skvelej zábavy. Je úžasné byť v spoločenstve mladých ľudí z rôznych cirkví, a pritom si uvedomovať, že máme všetci jedného Boha, a spoločne ho dokážeme chváliť, bez hocijakých rozdielov.

Svoj účel si Mládež United splnila – dala nám vedieť, že v tomto meste, nie sme ako mladí kresťania sami. Takže sa už všetci tešíme na ďalšiu, o tri mesiace :)

Filipa Petek

Pokúšam sa pravdu nájsť
v zvukoprázdne tmavých dní,
pokúšam sa zažať lampu,
posvietiť si na cestu.

V bludnom kruhu tmavých dní,
ako dlho blúdiť smiem?
Nádej sa - si tu Ty,
Ty si svetlom, niet tu tieň.

Osvetľuješ moje kroky
a vedieš nás cestou.
Osvetľuješ naše kroky
a vedieš ma ďalej k Tebe.

Ty si slnkom mojich dní,
dávaš môjmu dňu chuť.
Prosím Ťa, už neodíď
a stále pri mne buď.

Pravda býva neďaleko,
stačí zapnúť vypínač.
Nepúšťaj ju, ak ju máš.
Nepúšťaj ju, ak ju máš.

Terka Králiková

výzva

Týmto by sme radi vyzvali všetky mládeže, aby sa zapojili a dali nám o sebe vedieť. Čo majú nové, čo sa u nich deje, čo organizujú. No reagujte aj na aktuálne témy, možno aj na tú, čo sme nadhodili, alebo navrhnete iné. Vaše reakcie a námety posielajte na:

kianickova.eva@gmail.com

Tešíme sa na ďalšiu spoluprácu :)

kontakt

vedúca redaktorka:
e-mail:
mobil:
grafické spracovanie:

Eva Kianičková
kianickova.eva@gmail.com
+421 903 822 042
Nad'a Máhriková

LOŽ (NE)MÁ KRÁTKE NOHY

Milan Kňažko kedysi o istom politikovi povedal, že používa lož ako pracovnú metódu. Dnes je ten politik vo vládnej koalícii a v rebríčkoch popularity a dôveryhodnosti sa pohybuje na popredných miestach. Človek má pocit, že lož ako pracovná metóda slávi vo verejnom živote úspech. EMIL KOMÁRIK sa v istom období vo vysokej politike pohyboval a aj dnes je verejne činný. Dve otázky sme teda položili jemu.

1. Prečo môžu dnešní verejní činitelia beztrestne používať lož ako víťaznú pracovnú metódu?

2. Neraz rovnako postupujú aj verejní činitelia so značkou „kresťanskí“. Prečo? A prečo by tak postupovať nemali?

Vaša otázky si trochu prerozdelim.

- Prečo verejní činitelia klamú?
- Čo je to pravda v politike?
- Prečo si občania nechajú klamať do očí a netrestajú očividné lži a bludy?

Prečo verejní činitelia klamú?

Verejní činitelia klamú preto, lebo im to získava hlasy vo voľbách. Verejní činitelia klamú, aby ospravedlnili vlastné zlyhania. Verejní činitelia klamú, aby znemožnili svojich politických oponentov. Verejní činitelia klamú preto, lebo vedia, že občania chcú počuť radšej veci príjemné ako pravdivé.

Čo je v politike pravda?

Už Pilát mal s touto otázkou problém. Jeden zlomyseľný bonmot hovorí, že nech politik povie čokoľvek, aj tak to verejnosť pochopí inak, ako to on myslel, a použije sa to proti nemu. Pravda je výpoveď. Aby mohla byť výpoveď pravdivá musí hovoriť o tom, čo je, alebo čo bolo. Výpoveď o tom, čo bude, nie je ani pravda ani lož, ale predpoveď, viac alebo menej presná.

Ďalší problém je, že ten istý výrok môžeme povedať viacerými spôsobmi. Po výbuchu Černobyľu TASS vydal správu, že výbuch prežije takmer 70 percent ľudí. Preložené do zrozumiteľného jazyka to znamenalo, že každý tretí zomrie. Mnoho vecí, o ktorých hovoria politici, sú iba pomenovania skutočností, ktoré samy osebe môžu byť bezvýznamné, alebo nepríjemné. A tak sa hľadajú iné mená, ktoré sa usilujú podstatu veci zamaskovať. Hovorí sa tomu politická korektnosť. Nie polepšovaňa, ale reedukačný ústav, nie sirotinec ale detský domov, nie lump ale sociálne narušený a podobne. Ďalšia vec, ktorá robí problémy s pravdou, je rozdiel medzi faktom a komentárom. Kedysi som v Pravde čítal správu, že rakúska vláda odovzdala OSN vo Viedni novú budovu, ktorú postavili za rakúske peniaze a Rakúsko sa na tom riadne nabalilo. Originál správy v zahraničných novinách znel podobne, iba na jej konci bol text, že OSN za budovu zaplatila jeden šiling.

Prečo si občania nechajú klamať do očí a netrestajú očividné klamstvá a bludy?

Asi základný dôvod, prečo prijímame lož ako samozrejmosť, je, že ju sami používame ako pracovnú metódu, a tak nás nepoburujú. Druhý dôvod môže byť, že neveríme v silu pravdy a bojíme sa vydať svedectvo o pravde.

Bojíme sa verejne hovoriť, že cisár je nahý. Ďalší dôvod môže byť to, že sme sa naučili politickej bezmocnosti, a nie sme schopní, ani ochotní nič urobiť pre to, aby sme evidentných klamárov z verejných pozícií vylúčili. Nezanedbateľnou príčinou tohto stavu je, že sme prestali používať pravdu ako kritérium svojho politického uvažovania. Prijali sme ako kritérium úspech a ten nemá s pravdou príliš veľa spoločného. Aby som uviedol trochu konkrétny prípad. Ak sa politik radšej vzdá funkcie ministra, než aby konal proti svojmu svedomiu, tak to hodnotíme ako jeho slabosť, nie ako silu. Prečo takto postupujú i politici s nálepkou „kresťanskí“ a prečo by nemali? Tzv. kresťanskí politici sú politici a ich dôvody sú rovnaké, ako dôvody všetkých ostatných. O mnohých z nich by sa dalo s úspechom pochybovať o ich osobnom kresťanskom presvedčení. Ale aj tí ostatní, ktorí poznajú výroky Písma o verejno-spoločenskej zodpovednosti za pravdu (5 M 5:20) „Nevyslovíš krivé svedectvo proti svojmu blížnemu!“ (Ef 5:25) „Preto odložte lož a hovorte pravdu každý so svojím blížnym; veď sme si navzájom údmi.“, si podľa môjho názoru veľmi úzko zadefinovali pojem „blížny“ a obmedzili ho na člena, alebo ešte užšie, na funkcionára vlastnej strany. Prečo by mali kresťania v politike konať inak? Na to odpovedá veľmi vyčerpávajúco celé Božie slovo. ■

Emil Komárik je docentom na Pedagogickej fakulte Univerzity Komenského, počas prechodného obdobia medzi socializmom a demokraciou sa angažoval vo verejnej činnosti, bol pri zakladaní KDH a nejaký čas bol podpredsedom pre zahraničnú politiku. Vo vláde Jozefa Moravčíka bol štátnym tajomníkom na Ministerstve školstva SR a viedol prácu na programe prestavby školstva „Projekt Konštantín“. Niektoré z jeho myšlienok sa dnes dostávajú do školskej reformy. Po roku 1995 z politiky odišiel a venuje sa výchove budúcich pedagógov a výskumu.

10 DŇOVÁ MISIA NA UKRAJINE Pridajte sa!

Aj tento rok chceme pokračovať v prinášaní ducha radosti a nádeje bratom a sestrám vo viere, že Pán stále má čo nové povedať ich priateľom, susedom či blízkym. Naša služba je orientovaná na pomoc pri stavbe modlitebni (betónovanie, maľovanie, obklady, oplatenia, stropy...), finančnú výpomoc, službu deťom i starým, športy s mladými z dediny, ako aj na duchovné povzbudenie jednotlivým zborom a na zdieľanie našej viery s neveriacimi. Napriek tomu, že si uvedomujeme, že desať dní pravdepodobne neobrátí životy Ukrajincov na ruby, veríme, že Pán môže použiť každého z nás na to, aby k nim akýmsi tajomným spôsobom prehovoril. V takejto nádeji sa na Ukrajinu vydávame i tento rok.

Informácie: Daniel Bán a Ľubka Liptáková, hermanovce@cb.sk

Čo postavíme, ak zasadíme dieťa?
Ako môžeme my zasadiť dieťa a postaviť dom v Afrike?

Občianske združenie Malaika sa prvé o to pokúsila. Malaika podporuje Deti sú nádejou, humanitárny projekt, ktorý daruje domov a školu 200 deťom zo slumov v Nairobi.

Poskyvujeme Vám na otvorené stretnutie v **nedelu 22. júna o 16:00 hodine** na Cukrovej 4 v Bratislave.

Príďte sa dozvedieť, ako by ste sa mohli zasadiť o dieťa aj Vy

Súčasťou stretnutia bude predstavenie filmového dokumentu o Deti sú nádejou, príbehy detí a tradičné kresťanské občerstvenie.

Ak hľadáte malý darček pre svojich blízkych, navštívte jednu z predajní siete SSV vo vašom meste a pýtajte sa na nový sortiment darčkových predmetov s biblickými textami.

Igor a Zuzana
Horníkovci, Nitra
email: adamizuzana@yahoo.com

DIALÓG

časopis o slobode a plnosti srdca

To je webová stránka nášho časopisu.

Môžete

písať, diskutovať,
posielať námety
navrhovať témy.

Vydavateľ si vyhradzuje právo uverejňovať príspevky a podnety z webovej stránky v časopise DIALÓG. Publikovať budeme len príspevky identifikované celým menom a miestom bydliska.

OPÁL CAMP 2008

Ako dlho vydržíš bez vody, jedla, spánku, ...priateľa?

Miesto: Zborové táborisko Cirkvi bratskej v Hermanovciach nad Topľou

Termíny:

1. pobyt 26. 6.–5. 7. (pre rómskych mladých ľudí)
2. pobyt 6. 7.–12. 7.
3. pobyt 13. 7.–19. 7.

Náš misijný cieľ:

Prostredníctvom dobrodružného táborenia v PRÍRODE, skrze PRIATEĽSKÉ vzťahy v malých skupinkách, chceme vytvoriť príležitosť, aby mladí ľudia (14–17 r.) mohli POZNAŤ Pána Ježiša Krista.

Pozvi svojho spolužiaka, či kamaráta!

Kontakt: Zbor Cirkvi bratskej, Hermanovce nad Topľou 213
094 34 Bystré, tel.: 057 449 29 68, hermanovce@cb.sk
Slavo Krupa, tel.: 0904 663 611

V budúcom čísle:

Téma:
**POSVÄTNOSŤ
MANŽELSTVA-
ROZVODY
VERIACICH**

Náš hosť:
**ZBOR
V KALINOVE**

Dialóg mladých:
**ŠTUDOVAŤ?
A PREČO?**